

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

TEPIS

29
LAT
1990-2019

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

nr 91

Jesień/zima 2019

SPIS TREŚCI BIULETYNU PT TEPIS NR 91

1. Od redakcji..... 3

KRONIKA PT TEPIS

2. Konferencja PT TEPIS – XXXIII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Warszawa, 19-20 października 2019..... 4
3. Laureaci pierwszej edycji nagrody PT TEPIS – LAUR TŁUMACZA 2019..... 40
4. Forum Prezesów FIT, Walne Zgromadzenie FIT Europe oraz obchody 65-lecia austriackiego stowarzyszenia UNIVERSITAS, Wiedeń, 4-6 października 2019..... 43
5. Konferencja TEF, Bruksela, 7-8 listopada 2019..... 44
6. Konferencja pt. „Tłumaczenie jako utwór chroniony prawem autorskim”, Warszawa, 10 grudnia 2019..... 50
7. Starania PT TEPIS o ustanowienie roku 2020 Rokiem Zawodu Tłumacza Przysięgłego..... 51
8. Spotkanie opłatkowe w Małopolskim Kole PT TEPIS..... 54
9. Spotkanie noworoczne w siedzibie PT TEPIS..... 55

DOSKONALENIE ZAWODOWE

10. Akcje szkoleniowe Kolegium Doskonalenia Zawodowego w okresie od września do grudnia 2019 i zapowiedzi kolejnych..... 58

ZMIANA WYNAGRODZENIA TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH

11. Podsumowanie starań PT TEPIS o podwyższenie stawek wynagrodzenia..... 60
12. Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie o stawkach wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego..... 64
13. Tabela aktualnych stawek za tłumaczenia poświadczone..... 65

PUBLIKACJE DOTYCZĄCE TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH

14. „O tym jak ZUS na manowce chadzał, czyli o zamawianiu usług tłumaczeń uwierzytelnionych zgodnie z ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego” – artykuł Wojciecha Wołoszyka..... 69

POŻEGNANIE PROFESORA KRZYSZTOFA HEJWOWSKIEGO

15. Wspomnienie o profesorze Hejwowskim..... 76

WAŻNE PISMA

16. Odpowiedź Ministerstwa Sprawiedliwości z 12 sierpnia 2019 r. na nasze pismo w sprawie zmiany rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego..... 79
17. Pismo PT TEPIS do Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii z uwagami do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i do ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej..... 80

OGŁOSZENIA

18. Zniżka dla członków PT TEPIS na zakup programu TRADOS..... 81
19. Mikrorachunek..... 81S

PRAWY CZŁONKOWSKIE

20. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Ekspertom..... 83
21. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym 83
22. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych..... 83

Koleżanki i Koledzy, Drodzy Członkowie i Sympatycy PT TEPIS!

Za nami rok 2019, który potwierdził, że wytrwałość i konsekwencja są nieodzowne w osiągnięciu celu. Cel poprawy sytuacji finansowej tłumaczy przysięgłych, wprawdzie częściowo, ale osiągnęliśmy. Malkontent, mało życzliwy, albo nieuwzględniający realiów powie: dopiero po piętnastu latach. Dla władz PT TEPIS to piętnaście lat wytrwałych działań *pro publico bono*, wiele pism, inicjatyw i cennych doświadczeń, ale i sprzyjających okoliczności, w tym także pięć lat prac prowadzonych wspólnie z innymi stowarzyszeniami w ramach *Zespołu do przeglądu i oceny działania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego*. Podsumowanie tych działań publikujemy z kronikarskiego obowiązku i w tym numerze.

Konsekwentnie staramy się integrować naszą grupę zawodową. Okazją ku temu była doroczna konferencja październikowa PT TEPIS. Tegoroczna, XXXIII, zapisała się w pamięci uczestników poza dobrym programem i zapoczątkowaniem dialogu z przedstawicielami biur tłumaczy także uroczystością wręczenia trzem laureatom nagrody PT TEPIS – LAUR TŁUMACZA 2019.

Przy tej okazji pragnę powtórzyć podziękowania, które przekazywałam podczas konferencji październikowej, kiedy uradowała nas wszystkich wiadomość o noweli rozporządzenia i 50% urealnieniu stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Podziękowania kieruję do Wszystkich. Dziękuję za długoletnie i solidne wsparcie, zaufanie i wiarę, że cel jest możliwy do osiągnięcia. Nadal powinniśmy się jednoczyć wokół dobrych inicjatyw i je cenić. I proszę o dalsze wsparcie, bo trzeba jeszcze dużo uczynić dla poprawy naszego statusu. Pozwolę sobie przypomnieć także prośbę o włączanie się w tę pracę *pro publico bono*, a okazje się nadarzają, bo wkroczyliśmy w wyjątkowy rok. To nie tylko początek nowej dekady, czy rok z magiczną liczbą.

Rok 2020 to rok dwóch ważnych dla nas rocznic – symbolicznego 100-lecia historii zawodu tłumacza przysięgłego i 30-lecia działalności Towarzystwa TEPIS. O tym, jak – między innymi – chcieliśmy uczcić te rocznice piszemy, mimo że celu nie osiągnęliśmy. To nam wszystkim powinno dać do myślenia i zmotywować do zaplanowania dalszych wzmoczonych działań.

Towarzystwo TEPIS uznaje ten rok za wyjątkowy i ogłasza go rokiem tych dwóch jubileuszy. Będziemy je celebrować przez cały 2020 rok. Powinniśmy nie tylko podsumować dotychczasowe działania, ale przede wszystkim zastanowić się nad przyszłością, co uczynić, aby społeczeństwo lepiej postrzegało naszą trudną, pełną wyzwań i odpowiedzialną pracę. Przed naszą grupą zawodową dużo pracy. Powinniśmy cenić swój zawód sami, aby cieszyć się większym uznaniem jako grupa zawodowa. Musimy krzewić etykę, solidarność, ale i doceniać siłę wspólnoty. Czekamy na cenne inicjatywy w całej Polsce.

W imieniu Zespołu Redakcyjnego życzę interesującej lektury,
Zofia Rybińska
prezes

KONFERENCJA PT TEPIS – XXXIII WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO, WARSZAWA, 19-20 PAŹDZIERNIKA 2019

Tegoroczna edycja Konferencji PT TEPIS – XXXIII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego odbyła się w dniach 19-20 października 2019 roku w nowoczesnym centrum konferencyjnym ATRIUM TOWER przy Al. Jana Pawła II w Warszawie. Zarówno nowa lokalizacja konferencji, jak i jej organizacja, zostały bardzo dobrze ocenione przez przybyłych tłumaczy.

Po powitaniu uczestników przez panią prezes Zofię Rybińską zabrał głos pan Krzysztof

Nalepa, przedstawiciel Dyrekcji ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej w Polsce. Nawiązując do majowej konferencji z cyklu Translating Europe Workshop, zorganizowanej wspólnie z ILS UW, poświęcił swój wykład umiejętnościom miękkim, które – poza oczywistymi kompetencjami, takimi jak doskonała znajomość języków obcych i języka ojczystego, rzetelność czy doświadczenie zawodowe – powinny wyróżniać tłumaczy. Na podstawie wielu wnikliwych badań, przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych przez Harvard Business Review, w Europie zaś przez Komisję Europejską, największego na świecie pracodawcę dla tłumaczy pisemnych, okazało się, że bardzo istotne dla naszej grupy zawodowej są tzw. umiejętności miękkie. Wbrew mylącej nazwie, która mogłaby sugerować

cechy mało konkretne i niższej jakości, przeprowadzone badania potwierdziły, że umiejętności te stają się w dzisiejszych czasach kluczowe i często decydują o sukcesie.

Prelegent omówił sześć najważniejszych umiejętności miękkich, do których należą: myślenie „360 stopni”, czyli z różnych perspektyw, kompetencje kulturowe, czyli rozumienie środowiska, w którym się znajdujemy i dobieranie zachowań odpowiednich do okoliczności, empatia rozumiana jako część inteligencji emocjonalnej, czyli umiejętność rozpoznawania emocji i uczuć innych ludzi oraz reagowania na nie, zaangażowanie, świadomość wykonywanej pracy i odwaga. Przesłanie tej prelekcji nie tylko wielu z nas zaskoczyło, ale też dało do myślenia.

Zaprezentowany przez pana Wojciecha Wołoszyka kolejny wykład nosił tytuł „Tłumacz w mediach społecznościowych”. Prelegent przybliżył nam cztery najpopularniejsze platformy: LinkedIn, Facebook, Instagram i Twitter, omówił blaski i cienie grup branżowych, a przede wszystkim nakreślił możliwości i szanse, jakie media społecznościowe oferują tłumaczom, którzy zazwyczaj wykonują swoją pracę samodzielnie, w zaciszu domowym (często z kotem na klawiaturze). Dla takich wolnych strzelców media te są sposobem docierania do innych przedstawicieli branży, pomagają w pozyskiwaniu wiedzy i kompetencji, są miejscem wymiany myśli i poglądów, należy tylko mądrze i umiejętnie korzystać z tego narzędzia, w czym bardzo pomocna będzie wiedza zdobyta na wykładzie.

Tłumaczka konferencyjna pani Diana Jankowiak przekonywała nas, że warto cenić swoją pracę i wysoko wyceniać usługi tłumaczeniowe. Prelegentka zachęcała do podjęcia wysiłku, by dowiedzieć się od klientów, co dla nich stanowiłoby usługę „premium”, za którą skłonni byliby sownie zapłacić (np. tłumaczenie od ręki, zweryfikowane przez native speakera lub przez specjalistę z danej dziedziny). A może interesowałby ich „pakiet” usług? Wielu z nas pani Diana Jankowiak podpowiedziała, jak „opakować” własną usługę i jak się promować na coraz trudniejszym rynku. Chętnie z tych sugestii skorzystamy.

Mecenas Paweł Gugąła, adwokat i tłumacz przysięgły języka niemieckiego, poruszył istotne dla naszego środowiska, choć dla wielu kontrowersyjne, zagadnienie samorządu zawodowego. Mecenas Gugąła wyjaśnił pokrótce, czym jest samorząd zawodowy, przedstawił podstawy prawne jego działania, zastanawiał się razem z nami, co jest od czego zależne: czy trzeba być zawodem zaufania publicznego, by utworzyć samorząd, czy odwrotnie, po założeniu samorządu dana grupa zawodowa staje się zawodem zaufania publicznego. Przeanalizował też zagadnienie, czy samorząd zawodowy nobilituje,

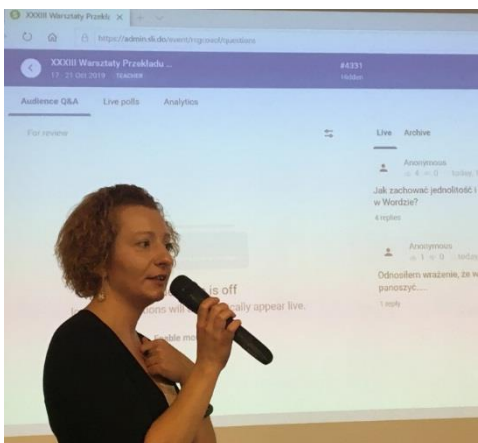
Piecza nad wykonywaniem zawodu

- przeprowadzanie egzaminów (KE)
- wpis na listę (MS)
- prowadzenie listy tłumaczy (MS)
- kontrola repertoriów (województwie)
- kontrola obowiązku doskonalenia kwalifikacji zawodowych (?)
- postępowanie dyscyplinarne (KOZ)
- skreślanie z listy tłumaczy (MS)

www.sglegal.pl • • • • •

czy może jest „aparatem ucisku”. Poinformował, które grupy zawodowe już się w Polsce „same rządzą”. W konkluzji mecenas P. Gugała zachęcał nas, abyśmy dążyli do zawiązania samorządu, gdyż tak naprawdę wykonujemy zawód zaufania publicznego, wykonujemy go nie tylko z chęci zysku, mamy wiele organizacji zrzeszających tłumaczy, kodeks etyki zawodowej, obowiązuje nas tajemnica zawodowa, sami się szkolimy.

Dzięki uprzejmości pana mecenasa prezentacja jest dostępna na naszej stronie internetowej.

Kolejna prelegentka, Urszula Kuczyńska, tłumaczka ustna języków francuskiego, angielskiego i chińskiego, podzieliła się z nami swoim bogatym doświadczeniem zawodowym w organizacji o strukturze korporacyjnej w branży energetycznej. Na własnym przykładzie omówiła charakter pracy tłumacza korporacyjnego, który często, ze względu na tłumaczenie dokumentów objętych klauzulą poufności, pracuje w specjalnie przygotowanej kabinie, na specjalnie zabezpieczonym komputerze. Prelegentka

zwróciła uwagę na to, że pracując w takiej strukturze - oprócz kompetencji językowych - trzeba mieć specyficzne umiejętności oraz wiedzę na temat organizacji, co pozwoli na profesjonalne wykonanie zadania.

Pani prof. dr hab. Małgorzata Marcjanik, językoznawca z Uniwersytetu Warszawskiego, specjalizująca się, między innymi, w zagadnieniach polskiej etyki językowej, wygłosiła wykład zatytułowany „Grzeczność językowa dla zaawansowanych”. Pani profesor bardzo ciekawie i dowcipnie wyjaśniła pojęcie grzeczności jako zjawiska kulturowo-językowego, prześledziła historię kształtowania się dobrych manier w polskiej kulturze od średniowiecza do dzisiaj (zachowanie się przy stole, sztuka towarzyskiej konwersacji, zjawisko polskiej gościnności, polska tytułomania). Następnie prelegentka omówiła polskie strategie grzeczności w dzisiejszych czasach: szczerłość („siorbię, bo lubię”), asertywność, naiwną amerykanizację zachowań, dążenie do ekonomiczności i skrótowości. Wykład zakończyło porównanie grzeczności polskiej z niemiecką.

Po wykładzie pani profesor dr Magdalena Wanot-Miśtura,

językoznawca z Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego, prezes zarządu Fundacji Języka Polskiego, przeprowadziła dyktando o intrygującym tytule „Wyznania butoholiczki”, naszpikowane kalkami językowymi – głównie rusycyzmami i germanizmami. Mistrzowie ortografii, którzy bezbłędnie odgadli przewrotne hasło „Moda na kalkomanie już minęła”, otrzymali nagrody.

Dwa ostatnie wystąpienia poświęcono odpowiedzialności zawodowej tłumacza. O aspektach dyscyplinarnych, cywilnoprawnych i karnych opowiedziała nam pani Ewa Wojtyś, tłumaczka przysięgła języka niemieckiego i prawniczka, zajmująca się doradztwem dla międzynarodowych podmiotów gospodarczych. Prelegentka przeanalizowała odpowiedzialność zawodową, którą

tłumacze często łączą tylko z odpowiedzialnością wynikającą z ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Zwróciła naszą uwagę na to, że tłumacz podlega też odpowiedzialności cywilnoprawnej na podstawie art. 471 kc (odpowiedzialność kontraktowa) za niewykonanie bądź wadliwe wykonanie umowy (np. za błędy formalne, merytoryczne, nieterminowość). Podlega też odpowiedzialności z art. 415 kc. (tak zwana odpowiedzialność deliktowa) w przypadku wyrządzenia szkody z własnej winy (np. zgubienie, zniszczenie oryginału dokumentu). Ponosimy również odpowiedzialność karną, np. za poświadczenie nieprawdy. Pani mecenas omówiła też zagadnienie podwyższonego ryzyka naszego zawodu, wyjaśniła znaczenie terminów „rzeczywista szkoda” i „należyta staranność”.

Jako ostatni zabrali głos przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości. Pan Dyrektor Wojciech Ulitko, zastępca Przewodniczącego Komisji Odpowiedzialności Zawodowej tłumaczy przysięgłych, zreferował prace Komisji w okresie od ostatniej Konferencji i wydane przez Komisję orzeczenia, oraz przypomniał tłumaczom, jakie kary mogą im grozić za nierzetelne oraz nieetyczne wykonywanie zawodu tłumacza przysięgłego. Z kolei pan Naczelnik Bolesław Cieślik odniósł się do właśnie opublikowanego rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie o stawkach wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Obaj przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości podkreślili duże znaczenie wieloletnich starań przedstawicieli PT TEPIS na rzecz podniesienia tych stawek.

Następnie przyszedł czas na panel z udziałem przedstawicieli biur tłumaczeń, moderowany przez wiceprezes PT TEPIS, Joannę Miler-Cassino. Tematem przewodnim tego „okrągłego stołu”

był dialog między tłumaczami a biurami, relacje i współpraca między nimi. Zaproszenie do panelu przyjęli: pani Monika Mostowy, tłumaczka przysięgła i właścicielka Kancelarii Tłumacza w Krakowie, pani Areta Kempieńska, właścicielka biura tłumaczeń „Bireta”, członek zarządu nowo powstałego stowarzyszenia „POLOT”

(Związku Pracodawców Branży Tłumaczeniowej), a także tłumaczka konferencyjna i pisemna z języka angielskiego, pani Iwona Sewastynowicz, reprezentująca biuro tłumaczeń „INTERTEXT” jako dyrektor zarządzająca i członek zarządu POLOT-u, dr Edyta Grotek, tłumaczka i właścicielka małego biura tłumaczeń w Toruniu, Wojciech Wołoszyk – tłumacz, współzałożyciel biura tłumaczeń IURIDICO i członek zarządu POLOT-u, oraz pan Grzegorz Wiśniewski, tłumacz techniczny i specjalistyczny języków rosyjskiego i angielskiego, odpowiedzialny w biurze tłumaczeń GET-IT Language Solutions za wszystkie procesy produkcyjne. Uczestnicy panelu opowiedzieli o najpoważniejszych problemach, z jakimi mierzą się obecnie biura tłumaczeń (niskie ceny, często nieuczciwa konkurencja, problem przetargów, brak świadomości ze strony klienta, czym jest usługa tłumaczeniowa), o wyzwaniach, o szkoleniach tłumaczy wewnętrznych i zewnętrznych. Przedstawiciele biur, którzy często sami są tłumaczami, obiecali, że będą stawiać na uczciwą konkurencję, opracowanie dobrych praktyk z pożytkiem zarówno dla samych biur, jak i tłumaczy. Trzymamy za słowo.

A na pytania, których nie udało nam się zadać z braku czasu, paneliści odpowiedzieli na piśmie. Odpowiedzi te można znaleźć na naszym profilu na fb.

Sesję plenarną zakończyła uroczystość wręczenia nagrody PT TEPIS „LAUR TŁUMACZA 2019” trojgu laureatom, o czym piszemy szczegółowo w dalszej części Biuletynu. Po tej uroczystości tradycyjnym toastem hieronimkowym świętowaliśmy Międzynarodowy Dzień Tłumacza.

Oprac. Małgorzata Andrzejewska

19 - 20 października 2019 r.

Miejsce: ADN Centrum Konferencyjne
Budynek Atrium Tower
Al. Jana Pawła II 25 | 00-854 Warszawa

PROGRAM KONFERENCJI

SOBOTA, 19 października 2019 r.

9:15 – 9:45	REJESTRACJA
9:45 – 18:30	SESJA PLENARNA
9:45 – 10:00	Otwarcie
10:00 – 10:30	Krzysztof Nalepa – <i>Umiejętności miękkie</i>
10:30 – 11:00	Wojciech Wołoszyk – <i>Tłumacz w mediach społecznościowych</i>
11:00 – 11:30	Diana Jankowiak – <i>„Jestem specjalistą, świadczę usługi premium”- jak przekonać siebie, a potem klienta.</i>
11:30 – 12:00	Przerwa na kawę
12:00 – 12:30	mec. Paweł Gugąła – <i>Blaski i cienie samorządu zawodowego</i>
12:30 – 13:00	Urszula Kuczyńska – <i>Funkcja i miejsce tłumacza w strukturach korporacyjnych</i>
13:30 – 14:30	Przerwa na lunch
14:30 – 15:15	prof. Małgorzata Marcjanik – <i>Grzeczność językowa dla zaawansowanych</i>
15:15 – 16:00	dr Magdalena Wanot-Miśtura (Fundacja Języka Polskiego) – <i>Elektando</i>
16:00 – 16:15	Przerwa na kawę
16:15 – 16:45	Ewa Wojtyś – <i>Odpowiedzialność tłumacza. Aspekty dyscyplinarne, cywilnoprawne i karne</i>
16:45 – 17:00	Wojciech Ulitko – <i>Zastępca Przewodniczącego Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości – Orzeczenia Komisji Odpowiedzialności Zawodowej</i>
17:00 – 18:00	Panel z udziałem przedstawicieli Biur Tłumaczeń – <i>Dialog między biurami a tłumaczami w świetle aktualnego stanu rozwoju rynku tłumaczeń</i>
18:00 – 18:30	Dyskusja
18:30 – 19:15	Zakończenie, wręczenie nagrody PT TEPIS - LAUR TŁUMACZA 2019, toast hieronimkowy

PROGRAM WARSZTATÓW W SEKCJACH JĘZYKOWYCH

NIEDZIELA, 20 października 2019 r.

SEKCJA ANGIELSKA – Ewa Dmyterko

9:30 – 10:15	Agata Kocia – <i>Bilans w świetle regulacji księgowych na świecie</i>
10:20 – 11:05	Notariusz Patrycja Tomala / Anna Setkowicz-Ryszka – <i>Przenoszenie własności nieruchomości. Co dziwi obcokrajowców (i Polaków) przy podpisywaniu aktów notarialnych?</i>
11:10 – 11:40	Urszula Kuczyńska – <i>Tłumaczenie specjalistyczne - krótki tekst z zakresu energetyki</i>
11:45 – 12:05	Przerwa na kawę
12:10 – 12:40	Barbara Szczepanik – <i>TransJet czy JetTrans, czyli co ma tłumaczenie do latania</i>
12:45 – 13:15	dr Anna Jopek-Bosiacka – <i>W kierunku Plain English</i>
13:20 – 14:00	Wojciech Wołoszyk – <i>Problemy terminologiczne z dziedziny prawa zamówień publicznych</i>

14:00 – 14:30 Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA AZJATYCKA - dr Daria Zozula

- 10:00 – 10:30 **Magda Jeong** – Charakterystyka zmian pracy tłumacza języka koreańskiego w Polsce na przestrzeni ostatnich piętnastu lat
- 10:30 – 11:00 **dr Emilia Wojtasik-Dziekan** – "Na tym świecie pewne są tylko śmierć i podatki" (B. Franklin) – czyli słów kilka o polskich i koreańskich podatkach na wybranych przykładach
- 11:00 – 11:20 **Przerwa na kawę**
- 11:20 – 11:50 **dr Daria Zozula** – Osobowe nazwy własne w ujęciu translologicznym indonezyjsko-polskim
- 11:50 – 12:20 **dr Bogdan Nowicki** – Nazwiska wietnamskie - rys historyczny analiza znaczeniowa i współczesne trendy
- 12:20 – 12:30 **Przerwa na kawę**
- 12:30 – 13:00 **Jakub Królczyk** – Językowy obraz kultu przodków w Wietnamie - terminologia i szukanie ekwiwalentów
- 13:00 – 13:30 **Paulina Kozanecka** – Zmiany terminologiczne w chińskim języku prawnym w świetle reformy chińskiego prawa cywilnego
- 13:30 – 14:00 Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA FRANCUSKA – mgr inż. Barbara Bosek

- 9:30 – 10:15 **dr Wojciech Gilewski** – Prawo własności intelektualnej
- 10:15 – 11:30 **Dorota Bruś** – *Le lexique juridique de la garde à vue - approche comparative franco-polonaise*
- 11:30 – 12:00 **Przerwa na kawę**
- 12:00 – 13:15 **dr Marcin Kłoda** – Wybrane zagadnienia prawa spadkowego z uwzględnieniem francuskiej terminologii w kontekście instytucji francuskiego prawa spadkowego.
- 13:15 – 14:00 **dr n. med. Pascal Eechout** – Korekta tłumaczeń zaświadczeń medycznych na język francuski i z języka francuskiego na polski
- 14:00 – 14:30 **mgr inż. Barbara Bosek** – PACS (ustawa, elementy umowy)

SEKCJA HISZPAŃSKA – Ewa Urbańczyk-Piskorska

- 9:30 – 10:00 **Ewa Urbańczyk, dr Katarzyna Popek-Bernat** – Stylistyka hiszpańskich orzeczeń sądowych a problemy translatoryczne.
- 10:00 – 10:30 **dr Agata Kornacka** – Przekład epopei – wyzwania. Na przykładzie argentyńskiego poematu MARTÍN FIERRO.
- 10:30 – 11:00 **Dorota Twardo** – Drogi i mosty okiem inżyniera, czyli nie taki diabeł straszny... Podstawowe słownictwo z zakresu robót budowlanych.
- 11:00 – 11:20 **Przerwa na kawę**
- 11:20 – 11:50 **dr Edyta Kwiatkowska-Faryś** – Praktyczne aspekty pracy tłumacza w meksykańskim sądzie karnym.
- 11:50 – 12:50 **Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk** – Wybrane zagadnienia tłumaczeniowe z zakresu medycyny - studia przypadków. Warsztat praktyczny
- 12:50 – 13:10 **Przerwa na kawę**
- 13:10 – 14:10 **Anna Poławska** – „Wyrażam zgodę na...” – przetwarzanie danych osobowych, zgody marketingowe, klauzule, polityki prywatności. Podsumowanie terminologii na podstawie RODO i wybranych tekstów polskich i hiszpańskich.
- 14:10 – 14:30 Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA NIEMIECKA - dr Marta Czyżewska

- 9:30 – 10:10 **dr Edyta Grotek (UMK Toruń)** – *Tempus fugit, a ty nie. Tłumacz a zarządzanie czasem.*
- 10:10 – 11:40 **dr Magdalena Łomzik (UP Kraków)** – *Pułapki przekładu polskich i niemieckich nazw*

- placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym.
- 11:40 – 12:00** Przerwa na kawę
- 12:00 – 12:45** **dr Karolina Kęsicka** (UAM Poznań) – Plan restrukturyzacyjny spółki – polska i niemiecka terminologia w ujęciu kontrastowym.
- 12:45 – 13:15** **dr Marta Czyżewska** (UW Warszawa) – O polsko-niemieckim słowniku grzeczności językowej.
- 13:15 – 14:00** **prof. Artur D. Kubacki** (UP Kraków) – O problemach tłumaczenia dokumentów austriackich.
- 14:00 – 14:30** Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA ROSYJSKA – Janusz Poznański, dr Edward Szędzielorz

- 10:00 – 11:00** **dr Larisa Kołobkova** (Kaliningrad) – Современная русская речь – лексико-грамматические предпочтения
- 11:05 – 11:50** **Urszula Deja** (Kraków) – Tłumaczenie aktów oskarżenia na język rosyjski i polski
- 11:50 – 12:10** Przerwa na kawę
- 12:15 – 13:00** **Daryna Soldatenko** (Warszawa) – Tłumaczenie polskich i rosyjskich sprawozdań finansowych – zagadnienia podstawowe
- 13:05 – 13:50** **Kateryna Ferdyn** (Warszawa) – Narzędzia CAT – wymóg nowoczesnego świata. CAT w pracy tłumacza języka rosyjskiego
- 14:00 – 14:30** Dyskusja, podsumowanie

SEKCJA WŁOSKA – dr Łukasz Jan Berezowski

- 9:30 – 11:00** **dr Łukasz Jan Berezowski** – Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu budownictwa i obrotu nieruchomościami
- 11:00 – 11:15** Przerwa na kawę
- 11:15 – 12:45** **mec. Adam Piesiewicz** – Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa rodzinnego.
- 12:45 – 13:00** Przerwa na kawę
- 13:00 – 14:30** **Agnieszka Michalska-Rajch** – Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa podatkowego.

PROFILE PRELEGENTÓW
KONFERENCJA PT TEPIŚ – XXXIII WARSZTATY
PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO

19 - 20 października 2019 r.

SESJA PLENARNA

(według kolejności wystąpień)

Krzysztof Nalepa – przedstawiciel Dyrekcji ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej w Polsce, tłumacz pisemny języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego, nauczyciel akademicki w Szkole Tłumaczy i Języków Obcych w Poznaniu, absolwent Wydziału Filologii Angielskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Tytuł wystąpienia: Umiejętności miękkie

Wojciech Wołoszyk –

IURIDICO Legal & Financial Translations sp. z o.o.

Prawnik-lingwista, tłumacz prawniczy oraz weryfikator tłumaczeń prawniczych, biegły sądowy z zakresu juryslingwistyki. Współpracuje z Europejskim Bankiem Centralnym, Komisją Europejską, Centrum Tłumaczeń dla Organów UE, Trybunałem Sprawiedliwości UE, Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Krajową Radą Sądownictwa, Ministerstwem Sprawiedliwości i Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Współzałożyciel i prezes spółki IURIDICO Legal & Financial Translations. Autor publikacji z zakresu problematyki terminologicznej w tłumaczeniach prawniczych oraz aspektów prawnych funkcjonowania branży tłumaczeniowej, a w tym praw własności intelektualnej i zamówień publicznych. Bloger i szkoleniowiec. Aktywista na rzecz zwalczania patologii na rynku tłumaczeń w Polsce. Koordynator zespołu weryfikatorów pracujących nad polską wersją słownika terminów prawniczych we współpracy z Translegal. Członek Ekspert PT TEPIŚ, współzałożyciel i członek zarządu Związku Pracodawców Branży Tłumaczeniowej POLOT. Gospodarz spotkań LinkedIn Local Trójmiasto.

Tytuł wystąpienia: Tłumacz w mediach społecznościowych

- Czy tłumacz ma markę osobistą? Czy powinien dbać o jej budowanie?
  - Czy social selling dotyczy też branży tłumaczeniowej?
  - Dlaczego klienci nie znają uwarunkowań naszej pracy?
  - Czy intensywna obecność w mediach społecznościowych to musi być tylko objaw zaawansowanego stadium prokrastynacji?
  - Grupy branżowe na Facebooku – czy spędzany tam czas to najlepsza inwestycja?
  - Które medium społecznościowe wybrać – Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, Youtube, TikTok?
- A może dywersyfikacja?
- Czy Proz.com ma jeszcze sens?
  - Co, jak i kiedy publikować.
  - LinkedIn – morze możliwości.
  - LinkedInLocal!

Diana Jankowiak – jest tłumaczką konferencyjną, przedsiębiorcą, założycielką [minimagazynu ET.mag](#) i autorką [bloga dla tłumaczy](#). W ramach różnych obszarów działalności uczy tłumaczy biznesu i dzieli się z nimi doświadczeniami. Jest absolwentką Instytutu Lingwistyki Stosowanej, na którym w ostatnich latach uczyła tłumaczenia ustnego. W wolnych chwilach czyta, przegląda książki kulinarne, słucha podcastów Sama Harrisa i podróżuje w mniej lub bardziej odległe zakątki świata.

Tytuł wystąpienia: „Jestem specjalistą, świadczę usługi premium”- jak przekonać siebie, a potem klienta

Doświadczenie i wysoko rozwinięte kompetencje powinny przekładać się na wysokie zarobki. Jednak jako tłumacze często trafiamy na szklany sufit - ten na rynku, i ten w naszych własnych głowach. By przekonać siebie i klientów o tym, że świadczymy usługi premium, za które oczekujemy „premium” wynagrodzenia, musimy wykonać wysiłek. O tym marketingowo-brandingowym wysiłku, o personach, o społecznym dowodzie słuszności, storytellingu i content marketingu opowie podczas prelekcji Diana Jankowiak.

adw. Paweł Gugąła – adwokat, tłumacz przysięgły języka niemieckiego, wykładowca IPSKT w Warszawie. Wspólnik kancelarii SG LEGAL Sierota Gugąła sp. j. Specjalizuje się w obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych i osób prywatnych z krajów niemieckojęzycznych. Członek ekspert TEPIS. Jest wpisany na listę prawników rekomendowanych przez Ambasadę Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie.

Tytuł wystąpienia: *Blaski i cienie samorządu zawodowego*

Grupa zawodowa tłumaczy przysięgłych liczy sobie już kilka tysięcy osób zrzeszonych w organizacjach branżowych o różnych formach prawnych – od stowarzyszenia po związek zawodowy. Tłumacz przysięgły to jeden z nielicznych zawodów zaufania publicznego niefunkcjonujący w ramach samorządu zawodowego. Celem wystąpienia jest zainicjowanie dyskusji nad sensem dążenia do powstania samorządu tłumaczy przysięgłych poprzez wskazanie zalet i wad takiego rozwiązania na przykładzie działających w Polsce samorządów zawodowych.

Urszula Kuczyńska – absolwentka lingwistyki stosowanej w ILS UW (języki francuski i angielski, specjalność tłumaczeniowa ustna). W ramach programu Erasmus odbyła semestr studiów w brukselskim ISTI. Studiowała też język i kulturę Chin na Zhejiang University of Technology w Hangzhou i odbyła studia podyplomowe w Kolegium Gospodarki Światowej warszawskiej SGH. Aktywnie tłumaczy od 2004 roku. Przez osiem lat pracowała jako szefowa zespołu tłumaczy w polskim projekcie jądrowym, prowadzonym przez PGE we współpracy z Ministerstwem Energii.

Tytuł wystąpienia: *Funkcja i miejsce tłumacza w strukturach korporacyjnych*

Praca tłumacza w organizacji o charakterze korporacyjnym wiąże się z całym wachlarzem ryzyk i jednocześnie możliwości, które wyraźnie odróżniają ją od pracy w biurze tłumaczeń a przede

wszystkim - od pracy tłumacza działającego z wolnej stopy. Dlatego jest niezwykle istotne, aby tłumacz miał świadomość i umiejętności potrzebne do odnalezienia się i pełnienia swojej roli w takiej strukturze. Dlatego krótko omówię:

1. Powody, dla których zarządzający decydują o tym, by obsługę tłumaczeniową zapewniać wewnątrz;
2. Stan wiedzy otoczenia korporacyjnego odnośnie charakteru pracy tłumacza;
3. Zestaw oczekiwań wobec tłumacza zatrudnionego w strukturach korporacyjnych;
4. Najczęściej występujące problemy na linii tłumacz - organizacja;
5. Najpopularniejsze modele organizacji i ich związek z systemem zarządzania organizacją;
6. Umiejętności konieczne do zapewnienia odpowiedniej obsługi zadań, zależnie od miejsca tłumacza w takiej strukturze i zespole;

Moje wystąpienie będzie miało na celu zapoznać Państwa ze specyfiką i problematyką takiej pracy poprzez omówienie konkretnych sytuacji i przykładów wziętych z praktyki. Dzięki temu będą Państwo lepiej przygotowani do zarządzania oczekiwaniami otoczenia w przypadku pracy wewnątrz organizacji o strukturze korporacyjnej.

prof. dr hab. Małgorzata Marcjanik – jest językoznawcą, związanym z Katedrą Języka Mediów na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się pragmatyką językową, retoryką mediów oraz lingwistyką kulturową – w tym polską etykietą językową i etykietą porównawczą.

Jest autorką książek: *Polska grzeczność językowa* (Kielce 1997, 2000, 2002), *Grzeczność w komunikacji językowej* (Warszawa 2007), *Mówimy uprzejmie. Poradnik językowego savoir-vivre'u* (Warszawa 2009), *Słownik językowego savoir-vivre'u* (Warszawa 2014), *Grzeczność w polskiej komunikacji językowej. Studium opisowo-normatywne* (Beau Bassin 2017).

Redaktorką naukową tomów: *Grzeczność nasza i obca* (Warszawa 2005), *Grzeczność na krańcach świata* (Warszawa 2007), *Jak zwracają się do siebie Europejczycy* (Warszawa 2013).

Tytuł wystąpienia: Grzeczność językowa dla zaawansowanych

Przygotowany referat składa się z 3 części:

1. Pojęcie grzeczności jako zjawiska kulturowo-językowego. Normy polskiej grzeczności ilustrowane aktami grzecznościowymi.
2. Polska grzeczność jako społecznie akceptowana gra. Performatywny charakter aktów grzeczności. Grzeczność a szczerść. Polskie strategie grzeczności.
3. Wpływ kultury narodowej na formę aktów grzeczności. Porównanie grzeczności polskiej z niemiecką.

dr Magdalena Wanot-Miśtura – językoznawca w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka SGH i UW. Zajmuje się zagadnieniami poprawności języka i językowej redakcji tekstów w teorii i praktyce. Przez kilka lat kierowała pracami poradni językowej UW. Autorka prac z zakresu słowotwórstwa i kultury języka, redaktor merytoryczny i językowy około 70 publikacji naukowych (przede wszystkim z zakresu ekonomii i finansów) oraz słowników w języku polskim i angielskim. Od 2016 roku pełni funkcję prezesa zarządu Fundacji Języka Polskiego.

Fundacja Języka Polskiego została założona w 2008 roku przez pracowników Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Od dziesięciu lat działamy na rzecz popularyzacji języka, a także promujemy prostą, przyjazną komunikację, zwłaszcza w urzędach, instytucjach państwowych

i firmach. Fundacja organizuje konferencje, akcje społeczne i dyktanda, realizuje projekty edukacyjno-społeczne, prowadzi szkolenia i warsztaty oraz wspiera publikację książek.

Tytuł wystąpienia: *Elektando*

Tłumacze są otoczeni fałszywymi przyjaciółmi i narażeni na kopiowanie obcych wzorów budowy zdania. Na ile sobie z tym radzą, przekonamy się podczas elektanda, które w przyjemno-pożyteczny sposób pokazuje, że język jest sztuką nieustannego wyboru.

Ewa Wojtyś – prawnik z kilkunastoletnim doświadczeniem w doradztwie prawnym dla międzynarodowych podmiotów gospodarczych. Tłumacz przysięgła języka niemieckiego.

Absolwentka Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie n. Odrą i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Doktorantka na Akademii im. Leona Koźmińskiego w Warszawie, przygotowuje pracę doktorską na temat międzynarodowego arbitrażu gospodarczego.

Tytuł wystąpienia: *Odpowiedzialność tłumacza. Aspekty dyscyplinarne, cywilnoprawne i karne*

Przedmiotem wykładu jest kwestia odpowiedzialności tłumaczy, zarówno przysięgłych, jak i tłumaczy nie wpisanych na listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości. W praktyce znaczna część osób wykonujących ten zawód ma niewystarczającą wiedzę co do zakresu i podstaw prawnych swojej odpowiedzialności. Tłumacze przysięgli często utożsamiają ją z odpowiedzialnością dyscyplinarną na gruncie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Tymczasem ten rodzaj odpowiedzialności jest zaledwie jej specyficzną formą, typową dla zawodów regulowanych oraz zawodów zaufania publicznego. Najbardziej dotkliwe konsekwencje dla tłumaczy mogą jednak wynikać z innych przepisów prawa, zarówno cywilnego, jak i karnego. Autorka, tłumacz przysięgła i prawniczka, przybliży mniej oczywiste aspekty odpowiedzialności tłumaczy, a także wyjaśni, jak rozpoznać i ograniczyć ryzyka zawodowe, by nie narażać się na postępowania sądowe.

Wojciech Ulitko – Z administracją państwową związany od 1999 r., w tym przez pierwsze cztery lata z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Od 2003 r. zatrudniony w Ministerstwie Sprawiedliwości, w departamencie odpowiedzialnym za legislację, najpierw na stanowisku głównego specjalisty, następnie naczelnika wydziału a od 2009 zastępcy dyrektora. W 2008 r. ukończył aplikację legislacyjną.

Od 1 września 2005 r. zastępca Przewodniczącego Komisji Odpowiedzialności Zawodowej tłumaczy przysięgłych. Również od 2005 r. Zastępca Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości.

Tytuł wystąpienia: *Orzeczenia Komisji Odpowiedzialności Zawodowej*

SEKCJA ANGIELSKA

dr Agata Kocia - doktor nauk ekonomicznych Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka studiów MBA w Suffolk University w Bostonie oraz studiów licencjackich w Auburn University w Alabamie. Wieloletni dydaktyk rachunkowości oraz analizy sprawozdań w jęz. polskim i angielskim.

Tytuł wystąpienia: Bilans w świetle regulacji księgowych na świecie

Celem prezentacji będzie przedstawienie podstawowych kategorii sprawozdania finansowego - bilansu w kontekście międzynarodowych i amerykańskich zasad rachunkowości oraz przedstawienie poprawnych form tłumaczenia pojęć występujących w bilansie.

Notariusz Patrycja Tomala – Patrycja Tomala, notariusz w Warszawie od 2014 roku. Absolwentka Wydziału Prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim, słuchaczka rocznego studium – wprowadzenie do prawa amerykańskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz dwuletnich studiów prawa europejskiego i francuskiego prowadzonych w formie szkoły prawa francuskiego przy Uniwersytecie Warszawskim.

Anna Setkowicz-Ryszka – absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, ukończyła także Studia Prawa Angielskiego i Prawa Europejskiego przy WPIA UW, tłumaczka jęz. angielskiego (uprawnienia TP od roku 2005), zajmuje się głównie tłumaczeniem i korektą tekstów finansowych i prawnych, w tym artykułów dotyczących prawa konstytucyjnego i praw człowieka. Prowadzi także warsztaty z zakresu tłumaczeń pisemnych.

Tytuł wystąpienia: Przenoszenie własności nieruchomości. Co dziwi obcokrajowców (i Polaków) przy podpisywaniu aktów notarialnych?

Prelegentka poruszy m.in. kwestię niesymetryczności systemów prawnych jako źródła trudności w przetłumaczeniu tekstów prawnych; tłumaczenia a zrozumienia treści i konsekwencji składanych oświadczeń, m.in. oświadczenia o poddaniu się egzekucji, powie o co pytają cudzoziemcy; przedstawi rodzaje praw własności, specyfikę rejestru wieczystoksięgowego, strukturę czynności notarialnej – umowy sprzedaży.

Urszula Kuczyńska - absolwentka lingwistyki stosowanej w ILS UW (języki francuski i angielski, specjalność tłumaczeniowa ustna). W ramach programu Erasmus odbyła semestr studiów w brukselskim ISTI. Studiowała też język i kulturę Chin na Zhejiang University of Technology w Hangzhou i odbyła studia podyplomowe w Kolegium Gospodarki Światowej warszawskiej SGH. Aktywnie tłumaczy od 2004 roku. Przez osiem lat pracowała jako szefowa zespołu tłumaczy w polskim projekcie jądrowym, prowadzonym przez PGE we współpracy z Ministerstwem Energii.

Tytuł wystąpienia: Tłumaczenie specjalistyczne - krótki tekst z zakresu energetyki

Przeczytamy i spróbujemy przetłumaczyć dwa krótkie teksty z zakresu energetyki: jeden z polskiego na angielski a drugi z angielskiego na polski. Teksty nie będą nadmiernie techniczne, będą dotyczyć energetyki na poziomie meta: jako kluczowego sektora gospodarki, o którym dyskutuje się niezwykle często w kontekście koniecznej transformacji energetycznej i redukcji emisji CO₂.

Barbara Szczepanik – Absolwentka filologii angielskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Ukończyła studia podyplomowe w zakresie tłumaczeń ustnych na Wyższej Szkole Europejskiej im. Józefa Tischnera w Krakowie oraz dwa roczne kursy w zakresie specjalistycznych tłumaczeń pisemnych i ustnych w Centrum Szkoleń Tłumaczeniowych w Sosnowcu. W 2018 roku została tłumaczem przysięgłym języka angielskiego. Zawodowo związana z Biurem Tłumaczeń Translation Street, Biurem Tłumaczeń Transleo oraz firmą tłumaczeniową Corporate Services w Krakowie. Od dwóch

lat współpracuje z Centrum Edukacji Lotniczej Pileus, dla którego wykonuje tłumaczenia podręczników z zakresu szybownictwa.

Tytuł wystąpienia: *TransJet czy JetTrans, czyli co ma tłumaczenie do latania*

W jakich obszarach tłumaczenie jest wykorzystywane w branży lotniczej? Jakie pułapki czyhają na tłumacza w tekstach dotyczących lotnictwa i szybownictwa? Co tłumacz powinien wiedzieć o lataniu, żeby łatwiej było mu zmierzyć się z tematem? Odpowiedzi na te i inne pytania postaram się poszukać, opowiadając o własnych doświadczeniach w tłumaczeniu tekstów z zakresu lotnictwa.

dr Anna Jopek-Bosiacka – pracownik Instytutu Lingwistyki Stosowanej, tłumacz przysięgłym języka angielskiego, radca prawny, redaktor naczelna czasopisma "Lingua Legis". Autorka licznych prac z zakresu przekładu prawnego i prawniczego oraz komunikacji specjalistycznej, ostatnio „Teoretycznoprawne i logiczne uwarunkowania przekładu prawnego” (Wolters Kluwer 2019).

Tytuł wystąpienia: *W kierunku Plain English*

Proces upraszczania języka prawa ma w krajach anglosaskich długą tradycję. Prosty język zrewolucjonizował i zdominował anglosaską technikę legislacyjną. Celem wystąpienia będzie pokazanie aktualnych kluczowych zmian w zakresie terminologii i gramatyki tekstu prawnego na podstawie anglosaskich dyrektyw techniki prawodawczej.

Wojciech Wołoszyk – IURIDICO Legal & Financial Translations sp. z o.o.

Prawnik-lingwista, tłumacz prawniczy oraz weryfikator tłumaczeń prawniczych, biegły sądowy z zakresu jurslingwistyki. Współpracuje z Europejskim Bankiem Centralnym, Komisją Europejską, Centrum Tłumaczeń dla Organów UE, Trybunałem Sprawiedliwości UE, Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Krajową Radą Sądownictwa, Ministerstwem Sprawiedliwości i Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Współzałożyciel i prezes spółki IURIDICO Legal & Financial Translations. Autor publikacji z zakresu problematyki terminologicznej w tłumaczeniach prawniczych oraz aspektów prawnych funkcjonowania branży tłumaczeniowej, a w tym praw własności intelektualnej i zamówień publicznych. Bloger i szkoleniowiec. Aktywista na rzecz zwalczania patologii na rynku tłumaczeń w Polsce. Koordynator zespołu weryfikatorów pracujących nad polską wersją słownika terminów prawniczych we współpracy z Translegal. Członek Ekspert PT TEPIS, współzałożyciel i członek zarządu Związku Pracodawców Branży Tłumaczeniowej POLOT. Gospodarz spotkań LinkedIn Local Trójmiasto.

Tytuł wystąpienia: *Problemy terminologiczne z dziedziny prawa zamówień publicznych*

- Uwaga! Nowa ustawa tuż za progiem.
- Zamówienie publiczne, umowa w sprawie zamówienia publicznego, udzielenie zamówienia publicznego, postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego – terminologiczne miny.

- Różne typy i kategorie „Zamawiających” i „Wykonawców” w ramach jednego zadania inwestycyjnego – dlaczego kontekst i szeroka perspektywa nabierają dodatkowego znaczenia na gruncie zamówień publicznych.
- Tryby udzielania zamówień publicznych po angielsku.
- Źródła terminologii zamówieniowej – IATE, CURIA, EURLEX, UZP.
- Do czego prowadzą błędy w tłumaczeniach związanych z prawem zamówień publicznych – na przykładzie gwarancji wadialnej.

SEKCJA AZJATYCKA

Magda Jeong – Absolwentka koreanistyki UW i studiów podyplomowych z zarządzania zasobami ludzkimi na WSB. Studiowała zarządzanie w języku koreańskim na Uniwersytecie Sungkyunkwan w Seulu. Tłumacz przysięgły języka koreańskiego z 10-letnim stażem; tłumacz spotkań prezydentów: Andrzeja Dudy i Moon Jae-ina, Aleksandra Kwaśniewskiego i Kim Dae Junga oraz Roh Moo-Hyun’a w Polsce i w Korei. Tłumacz gal otwarcia koreańskich fabryk w Polsce- m.in. LG, SKC, Starion i LS Cable Tłumacz koreańskich inspekcji weterynaryjnych w polskich zakładach. Tłumacz spotkań biznesowych oraz wizyt studyjnych dziennikarzy.

Organizator szkoleń z kultury koreańskiej dla polskich przedsiębiorców.

Właściciel biura tłumaczeń języka koreańskiego KOREANSKI.PL. Organizator wrocławskiego spotkania wymiany kulturowej z okazji 30-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Koreą- listopad 2019. Na co dzień zatrudniona w jednej z koreańskich korporacji. Więcej informacji na temat prelegentki znajduje się na stronie internetowej: www.koreanski.pl

Tytuł wystąpienia: *Charakterystyka zmian pracy tłumacza języka koreańskiego w Polsce na przestrzeni ostatnich piętnastu lat*

Prelegentka w swojej prezentacji dzieli się własnymi doświadczeniami nabytymi przez 15 lat pracy w zawodzie tłumacza języka koreańskiego. Wspomina o trudnościach towarzyszących początkującym tłumaczom. Opisuje główne rodzaje pracy dla tłumaczy języka koreańskiego oraz przedstawia ich wady i zalety. Nakreśla kryteria wyboru zleceń oraz przypomina o konieczności stosowania zasad BHP w pracy tłumacza. Podkreśla kwestię odpowiedzialności zawodu tłumacza.

dr Emilia Wojtasik-Dziekan – dr nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa porównawczego (2018), praca doktorska poświęcona przekładowi specjalistycznemu prawnemu i prawniczemu polsko-koreańskiemu (*Umowy prawa cywilnego w przekładzie koreańsko-polskim i polsko-koreańskim*). Mgr filologii koreańskiej na UAM (2008), magister filologii o specjalności etnolingwistyka na UAM z językami specjalizacji: angielski i koreański (2005). Roczny pobyt na stypendium językowym the Korea Foundation zrealizowanym na Uniwersytecie Yonsei w Seulu, Korea Południowa. W latach 2006-2011 doktorantka na Wydziale Neofilologii UAM. Doświadczony dydaktyk – od 2010 zatrudniona na stałe jako wykładowca m.in. języka koreańskiego, przekładu polsko-koreańskiego i koreańsko-polskiego oraz kultury koreańskiej

w IJ UAM. Od marca 2019 roku adiunkt w Zakładzie Filologii Koreańskiej na Wydziale Neofilologii UAM. Dotychczas wygłosiła około 30 wystąpień na konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych, ma także na koncie kilka publikacji z przekładu specjalistycznego oraz kultury koreańskiej i języka. Od 2006 roku czynny tłumacz specjalistyczny pisemny i ustny pary językowej polski-koreański. Członek nadzwyczajny TEPIŚ od 2017 roku. Kontakt: ewojtasik@yahoo.com.

Tytuł wystąpienia: "Na tym świecie pewne są tylko śmierć i podatki" (B. Franklin) - czyli słów kilka o polskich i koreańskich podatkach na wybranych przykładach

dr Daria Zozula – indonezjanistka, tłumacz przysięgły języka indonezyjskiego, członek PT TEPIŚ, dr nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa porównawczego (2017), adiunkt WN UAUM Poznań, dydaktyk języka indonezyjskiego i przekładu. Kontakt: daria@indonezyjski.com.pl

Tytuł wystąpienia: Osobowe nazwy własne w ujęciu translatologicznym indonezyjsko-polskim

Osobowe nazwy własne w Republice Indonezji są, z punktu widzenia Europejczyka, zagadnieniem fascynującym i dość skomplikowanym jednocześnie. Każda z ponad 300 grup etnicznych zamieszkujących archipelag indonezyjski wykształciła własne unikatowe tradycje dotyczące nazewnictwa osób, w związku z czym obecnie w tamtejszej kulturze funkcjonują antroponimy złożone z imion i nazwisk patrymimicznych czy matrymimicznych, ale również jednowyrazowe czy jednoliterowe nazwy własne oraz przydomki, występują różne imiona funkcjonujące w kręgu rodziny czy w przestrzeni publicznej, imiona męskie i żeńskie mające identyczną formę a nawet znaki interpunkcyjne w roli pełnego, prawnie zalegalizowanego pełnego nazwiska. W referacie zostaną przedstawione najciekawsze przypadki indonezyjskich antroponimów i strategie tłumaczeniowe z nimi związane. Słowa kluczowe: osobowe nazwy własne, imiona, nazwiska, tłumaczenie, indonezyjsko-polskie

dr inż. Bogdan Nowicki – doktor językoznawstwa, wietnamista, inżynier automatyk i logistyk. Tłumaczy teksty techniczne i ekonomiczne na język niemiecki i rosyjski. Obecnie zatrudniony na stanowisku st. wykładowcy języka wietnamskiego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie prowadzi przedmioty 'Praktyczna nauka języka wietnamskiego' oraz 'Gramatyka opisowa języka wietnamskiego'.

Tytuł wystąpienia: Nazwiska wietnamskie - rys historyczny analiza znaczeniowa i współczesne trendy

Autor omawia i porównuje strukturę nazwisk i imion wietnamskich z europejskimi. Przedstawia krótki rys historyczny powstawania nazwisk wietnamskich. Na przykładach konkretnych nazwisk i imion pokazuje funkcje poszczególnych elementów nazwiska, oraz sposób kodowania w nich płci osoby. W wystąpieniu są omówione często spotykane w przeszłości imiona, a także nowe tendencje nadawania imion dzieciom.

Słowa kluczowe: nazwiska wietnamskie, rys historyczny, analiza

Jakub Królczyk – absolwent filologii wietnamsko-tajskiej. Studia ukończył w 2012 roku. Odbił staż językowy na Uniwersytecie Społecznym w Hanoi. Oprócz studiów na wydziale Neofilologii UAM uzyskał również dyplom licencjacki w zakresie psychologii w zarządzaniu na Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, na podstawie pracy dyplomowej dotyczącej wpływu konfucjanizmu na kulturę organizacyjną w przedsiębiorstwach azjatyckich. Obecnie jest doktorantem w Instytucie Językoznawstwa UAM w Poznaniu, rozprawa doktorska obejmuje takie zagadnienia jak prawo morskie i tłumaczenie prawa. Zainteresowania naukowe dotyczą głównie pogranicza języka, kultury oraz szeroko pojętej geopolityki, co przejawia się zakresem publikowanych artykułów oraz ukończonym przewodnikiem po Wietnamie, Laosie i Kambodży.

Tytuł wystąpienia: *Językowy obraz kultu przodków w Wietnamie - terminologia i szukanie ekwiwalentów*

Istnieje wiele aspektów kultury, które trudno opisać, ponieważ samo zjawisko jest heterogeniczne. Całe bogactwo, z jakim mamy do czynienia na świecie czyni ją wyjątkową, zaś obszary styku wielu kultur mogą rodzić nowe osobliwości i kurioza, nieobecne nigdzie indziej na świecie. Kult Przodków w Wietnamie jest tworem niezwykle ciekawym, gdyż powstał na drodze synergii między Buddyzmem, Taoizmem i Konfucjanizmem. Przez tę synergię powstają nowe nazwy i pojęcia, które w Wietnamie są zrozumiałe, jednakże w innym miejscu na świecie stają się kompletnie obce i nielogiczne. Rola tłumacza jest bardzo trudna, gdyż szukanie ekwiwalentu jest trudne i czasami nieskuteczne. Przy próbach tłumaczenia terminologii związanej z kultem przodków należy sięgać po cały arsenał, jaki ma tłumacz na podorędziu. Począwszy od parafrazy a na kalce kończąc. Należy też przeprowadzić badania historyczne, ponieważ istnieją terminy, które łatwiej przetłumaczyć z ich pierwotnej formy. Każda metoda będzie dawać inne efekty.

Słowa klucze: Wietnam, kult przodków, tłumaczenie

Paulina Kozanecka – jest absolwentką Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - ukończyła filologię w zakresie etnolingwistyki z językiem chińskim i angielskim oraz prawo. Obecnie jest doktorantką na Wydziale Neofilologii oraz Wydziale Prawa i Administracji UAM. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół chińskiego prawa prywatnego oraz chińskiego języka prawnego i prawniczego.

Tytuł wystąpienia: *Zmiany terminologiczne w chińskim języku prawnym w świetle reformy chińskiego prawa cywilnego*

W 2017 r. miała miejsce reforma ustawowych fundamentów chińskiego prawa cywilnego. Dotychczasowa ustawa 中华人民共和国民法总则 Zhōnghuá rénmín gònghéguó mínfǎ zǒngzé [Ogólne Zasady Prawa Cywilnego] została zastąpiona ustawą 中华人民共和国民法通则 Zhōnghuá rénmín gònghéguó mínfǎ tōngzé [Przepisy Ogólne Prawa Cywilnego]. Jednocześnie zmiana tej ustawy jest pierwszym etapem generalnej reformy prawa cywilnego w Chinach i tworzenia chińskiego kodeksu cywilnego. Z tego względu w podstawach chińskiego prawa cywilnego pojawiły się nowe pojęcia, z innych terminów zaś ustawodawca zrezygnował. Sytuacja ta stanowi poważną zmianę także w chińskim języku prawnym. Celem autorki jest więc przestudiowanie występujących różnic i próba określenia najważniejszych zmian terminologicznych. Badanie zostało

przeprowadzone poprzez analizę terminologiczną materiału badawczego z użyciem metody porównywania tekstów porównywalnych oraz określania ekwiwalentów dla terminów bezekwiwalentowych. W efekcie w referacie przedstawione zostaną zasadnicze różnice terminologiczne występujące między ustawami oraz związane z nimi konsekwencje prawne. Słowa kluczowe: chińskie prawo cywilne, reforma prawa cywilnego, chiński język prawny, zmiany terminologiczne

SEKCJA FRANCUSKA

dr Wojciech Gilewski – Absolwent Wyższej Szkoły Języków Obcych Uniwersytetu Warszawskiego (1971), specjalność tłumaczeniowa w zakresie języków francuskiego i hiszpańskiego, dyplom magistra językoznawstwa stosowanego (1972), École supérieure d'interprètes et de traducteurs de Paris-Sorbonne (1979-1980), doktor nauk humanistycznych (1981). Od 1972 roku praca naukowo-dydaktyczna na Uniwersytecie Warszawskim, w latach 1990-1995 sekretarz ambasady RP w Buenos Aires. Były prezes Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (1999-2003). Tłumacz przysięgły j. francuskiego (2006) i hiszpańskiego (2008).

Niezależna działalność gospodarcza, od roku 1997 do dnia dzisiejszego, w dziedzinie usług tłumaczeniowych oraz nauczania języków obcych, w tym osobiste wykonawstwo tłumaczeń w zakresie języka francuskiego i hiszpańskiego.

Dorobek: nieopublikowana rozprawa doktorska p.t. „Psycholingwistyczne aspekty procesu tłumaczenia”; kilkanaście artykułów w pismach specjalistycznych z dziedziny teorii, praktyki oraz dydaktyki tłumaczenia; kilkadziesiąt wydanych w kraju oraz za granicą tłumaczeń literackich oraz specjalistycznych z języka francuskiego i hiszpańskiego na polski i vice versa; napisy francuskie do kilkudziesięciu pełnometrażowych filmów polskich (w tym nagradzanych na festiwalu w Cannes); autor wersji polskiej do kilkudziesięciu filmów francuskich emitowanych w działających w Polsce stacjach telewizyjnych.

Współpraca tłumaczeniowa z Krajową Radą Notarialną, IPN Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Orange, NIK, Kolegium Europejskie oraz, między innymi, Clifford Chance, Baker & McKenzie, Sołtysiński Kawecki & Szlęzak, Stolarek & Grabalski, Sikorski & Majewski - Spółka Adwokacka, Porwisz i Partnerzy - Adwokaci i Radcowie Prawni, Janowski Kulczycki, Dyrda-Szymański-Kondratowicz, Wardyński i Wspólnicy sp.k., Drzewiecki, Tomaszek i Wspólnicy Sp. Komandytowa.

Kawaler francuskiego Narodowego Orderu Zasługi - 2013. Członek Polskiego PEN Clubu – 2016.

Tytuł wystąpienia: Prawo własności intelektualnej

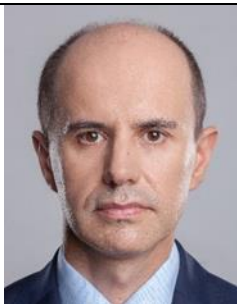
Po krótkiej i zwięzłej prezentacji tematu, uwzględniającej informacje nt. aktów prawnych go dotyczących, chciałbym skupić się na omówieniu wybranych problemów, związanych z ostatnią dostępną, ujednoliconą wersją tegoż, istotnych z punktu widzenia tłumacza. Spotkanie to chciałbym poprowadzić w formule wysoce interaktywnej, tzn. nie będę unikał, a wręcz zachęcał do polemicznych wystąpień uczestników, gdyż chciałbym mu nadać charakter koleżeńskiej dyskusji, a nie wykładu sensu stricto.

Dorota Bruś – tłumacz specjalistyczny i wykładowca. Absolwentka Filologii Romańskiej Uniwersytetu Warszawskiego. Od 25 lat prowadzi szkolenia w zakresie specjalistycznego języka francuskiego dla zarządów, wyższej kadry menedżerskiej i pracowników firm i instytucji, w tym m.in. dla: Parlamentu i Komisji Europejskiej, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, KPMG, Credit Agricole Bank Polska, Citroën, Deloitte, Dentons, Wardyński i Wspólnicy, Bergerat Monnoyeur, Eneria, Schneider Electric. Odbyła liczne staże i szkolenia językowe we Francji w obszarze prawa, finansów, księgowości i ekonomii. Prowadziła również szkolenia z języka francuskiego specjalistycznego dla uczestników programu „Master HEC en Science de Gestion Approfondies” (MBA) w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej, wykładała na UMCS w Lublinie w ramach programu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”- język specjalistyczny. Prowadziła zajęcia w ramach Repetytoriów dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych w PT Tepis oraz Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy. Od 2004 roku na stałe współpracuje z Francusko-Polską Izbą Gospodarczą, prowadząc szkolenia dla firm w takich obszarach jak: francuski biznesowy, prawniczy, finansowy, tłumaczenia specjalistyczne, księgowość, prawo pracy, postępowanie przed sądami, nieruchomości, bankowość i ubezpieczenia, zamówienia publiczne.

Tytuł wystąpienia: *Le lexique juridique de la garde à vue - approche comparative franco-polonaise*

Garde à vue en droit français et polonais. Le lexique lié à l'information de la personne gardée à vue, à l'assistance et l'intervention de l'avocat ou l'interprète, au procès-verbal de déroulement et de fin de garde à vue. Différence entre garde à vue et audition libre. Glossaire des termes usuels en français et polonais, y compris quelques termes intéressants utilisés par les forces de sécurité française.

mec. Marcin Kłoda – doktor nauk prawnych, adwokat, członek Izby Adwokackiej w Warszawie, adwokat-doradca Ambasady Francji w Polsce. Ukończył z wyróżnieniem Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Część studiów odbył na Uniwersytecie w Aix-en-Provence. Uzyskał również Dyplom Wyższych Studiów Specjalistycznych w zakresie francuskiego i europejskiego prawa gospodarczego wydany przez Uniwersytet w Poitiers. Jego praktyka koncentruje się wokół zagadnień prawa spółek handlowych, prawa umów w obrocie gospodarczym i prawa umów konsumenckich o usługi finansowe. Biegłe włada językiem angielskim i francuskim. Jest autorem publikacji z zakresu prawa międzyczasowego prywatnego i prawa prywatnego międzynarodowego.

Tytuł wystąpienia: *Wybrane zagadnienia prawa spadkowego z uwzględnieniem francuskiej terminologii w kontekście instytucji francuskiego prawa spadkowego*

Obecne przepisy polskiego kodeksu cywilnego o spadkach są kontynuacją przepisów dekretu – Prawo spadkowe z 1946 r. Zasadniczo nie obejmują one rozwiązań przewidzianych w kodeksie Napoleona, który w zakresie prawa spadkowego obowiązywał na ziemiach dawnego Królestwa Polskiego (Kongresowego) do końca 1946 r. Polski przekład kodeksu Napoleona był podstawą polskojęzycznej terminologii odzwierciedlającej instytucje francuskiego prawa spadkowego. Przejście ogółu praw i obowiązków spadkodawcy następuje w drodze dziedziczenia ustawowego albo dziedziczenia testamentowego.

W przypadku dziedziczenia ustawowego istnieje kilka grup spadkobierców, którym kolejno przypada spadek.

Testament może powoływać spadkobiercę lub ustanowić zapis. Szczególnymi rodzajami zapisu są zapis windykacyjny i zapis zwykły.

Prawo polskie przewiduje system zachowku jako instytucję ochrony najbliższej rodziny spadkodawcy.

Umowa o spadek po osobie żyjącej jest co do zasady zakazana. Wyjątkiem jest tu umowa o zrzeczenie się dziedziczenia.

W prawie polskim spadkobierców i ich udziały w spadku, jak też przedmiot zapisu windykacyjnego i osobę, której on przypada, ustala się w orzeczeniu sądowym o stwierdzeniu nabycia spadku lub w notarialnym akcie poświadczenia dziedziczenia.

dr Pascal Eechout – est un spécialiste de médecine générale, spécialiste de gynécologie-obstétrique, lauréat de la Faculté de Médecine Necker-Enfants Malades (Paris V). Thèse pour le doctorat en médecine soutenue en 1989 : L'oligoamnios au troisième trimestre vu d'un centre néonatal. Médaille de bronze de la Faculté. Consultant de l'hôpital Św. Zofia à Varsovie depuis 1993. Médecin accrédité des Ambassades de France et de Belgique en Pologne depuis 1995.

Tytuł wystąpienia: Korekta tłumaczeń zaświadczeń medycznych na język francuski i z języka francuskiego na polski

Korzystając z faktu długiego pobytu i pracy w Polsce (w szpitalu i prywatnej praktyki) dr. Pascal Eechout opanował dobrze język polski i jest w stanie poprawiać tłumaczenia tekstów medycznych. Korzystając z jego uprzejmości, będą przedstawione teksty zaświadczeń lekarskich typu: informacja wstępna dla lekarza, francuski raport medyczny z konsultacji chirurgicznej, dossier medical des urgences, karta informacyjna ze szpitala MON o leczeniu krwiaka wraz z poprawionymi tłumaczeniami oraz tabele skrótów medycznych trudnych do odszyfrowania, a nie występujących w słowniku medycznym francusko-polskim.

mgr inż. Barbara Bosek (z d. Szeska) – tłumaczka przysięgła języka francuskiego z wieloletnim stażem. Tłumacz Ekspert Tepis-u, Ekspert Towarzystwa Urbanistów Polskich w zakresie inżynierii sanitarnej (dyplom i uprawnienia inżyniera magistra inżynierii sanitarnej). Absolwentka studiów lingwistycznych w Paryżu Alliance Française. Od 2006 r. prowadzi zajęcia dla przyszłych tłumaczy przysięgłych uczęszczających na studia podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim (Instytut Lingwistyki Stosowanej). Prowadzi własną działalność gospodarczą – Kancelarię Tłumacza Przysięgłego. Autorka i współautorka zbioru dokumentów francuskich. W 2018 r.

uczestniczyła w tygodniowym stażu doskonalenia zawodowego w Paryżu.

Tytuł wystąpienia: PACS (ustawa, elementy umowy)

Francuski **Pacte civil de solidarité, PACS** (Obywatelska Umowa Solidarności, Pakt Solidarności) został wprowadzony we Francji ustawą z 1999 r., która zostanie przytoczona w oryginale i tłumaczeniu na polski. PACS jest obecnie dość powszechnie stosowany zarówno we Francji jak i w innych krajach, zostaną podane odpowiednie statystyki). Nie ma odpowiedniej ustawy w Polsce i ta forma prawna nie jest stosowana w naszym kraju. Tym niemniej obywatele polscy zawierają ten typ związku za granicą. Zostanie podany jeden przykład oraz komentarz konsulatu polskiego w Paryżu.

SEKCJA HISZPAŃSKA

dr Katarzyna Poppek-Bernat – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, adiunkt w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Pracownik Teorii i Praktyki Przekładu w ww. jednostce, współpracownik Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy ILS UW oraz Katedry Iberystyki Uniwersytetu SWPS. Praktykę tłumaczeniową łączy z badaniami naukowymi oraz prowadzeniem zajęć dydaktycznych dla studentów z zakresu teorii, krytyki i historii przekładu oraz różnych odmian przekładu specjalistycznego. W ramach prowadzonego od 2012 roku seminarium magisterskiego z zakresu translatoryki wypromowała 8 prac magisterskich a kolejnych 8, nad którymi sprawuje opiekę, jest na ukończeniu.

Tytuł wspólnego wystąpienia: Stylistyka hiszpańskich orzeczeń sądowych a problemy translatoryczne

Ewa Urbańczyk – doktorantka w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą problematyki przekładu specjalistycznego, analizując specyfikę języka prawniczego wyroków sądowych hiszpańskich i polskich. Dotychczasowe publikacje: artykuł „Język orzeczeń sądowych a językowy obraz świata”, publikacja w tomie pokonferencyjnym „Neofilologia: perspektywy transdyscyplinarności”; artykuł „Binomios fraseológicos como problema en la traducción jurídica del español al polaco”, publikacja rozdziału w tomie monograficznym „Las lenguas ibéricas en la traducción y la interpretación” (tekst przyjęty do publikacji).

Tytuł wspólnego wystąpienia z dr Katarzyną Poppek-Bernat: Stylistyka hiszpańskich orzeczeń sądowych a problemy translatoryczne.

Analizując trudności dotyczące przekładu języka prawniczego, zwykle nawiązuje się do niezaprzeczalnie kluczowej dla tego typu tłumaczenia kwestii – terminologii i jej możliwej ekwiwalencji. Niniejszy referat będzie jednakże próbą przybliżenia problematyki przekładu tekstów specjalistycznych z języka hiszpańskiego na język polski z nieco innej perspektywy. Zanalizowane zostaną problemy tłumaczeniowe wynikające ze złożonej stylistyki hiszpańskich wyroków sądowych, a w szczególności, ich części „fallo”.

Jak wiadomo, wyrok hiszpański jest dokumentem o stosunkowo stałej strukturze, określonej w art. 248 Ustawy organicznej o władzy sędziowskiej [Ley Orgánica del Poder Judicial]. Każdy wyrok, a także każda część „fallo” zawiera określony typ informacji. To, co zwraca uwagę, to fakt, iż niektóre fragmenty w praktycznie niezmienionej formie występują we wszystkich (50) wyrokach tworzących korpus tekstów poddanych analizie, co pozwala domniemywać, że są to swego rodzaju wyrażenia formułcze. Właśnie takie fragmenty (przykładowo: „Así, por esta nuestra Sentencia, de la que se llevará certificación al Rollo, lo pronunciamos, mandamos y firmamos”) zostaną omówione w ramach XXXIII Warsztatów Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego. Po przedstawieniu najciekawszych (zdaniem autorek referatu) przykładów i najczęściej występujących struktur zostaną zaproponowane ich przykładowe modelowe tłumaczenia.

dr Agata Joanna Kornacka – Wydział Lingwistyki Stosowanej, dziedzina: przekład literacki.

Tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego, tłumaczka tekstów technicznych i specjalistycznych wpisana do rejestru NOT, absolwentka i wykładowca Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, autorka szkoleń dla kandydatów na TP.

Tytuł wystąpienia: Przekład epopei – wyzwania. Na przykładzie argentyńskiego poematu MARTÍN FIERRO

Celem referatu jest przedstawienie problemów związanych z przekładem utworów przynależących do gatunku epopei. Referat uwzględni zarówno własne spostrzeżenia autorki, związane z przekładem argentyńskiego poematu pt. „Martín Fierro”, jak i obserwacje znanych tłumaczy innych epopei.

Autorka referatu wychodzi z założenia, że przekład epopei wybiega poza tradycyjnie pojęty przekład poezji. To zadanie wymagające od tłumacza nie tylko odpowiedniego przygotowania, wiedzy i talentu poetyckiego, ale również przyjęcia określonych strategii. Wśród problemów, którym tłumacz tego gatunku musi stawić czoła, można wymienić bogate i złożone tło historyczno-kulturowe, wersyfikację i układ rymów, archaiczność języka, a także objętość utworu.

Autorka w swoim referacie przedstawi najciekawsze przykłady pochodzące z tłumaczenia „Martína Fierro” na język polski, z nazwaniem i wyjaśnieniem przyjętej strategii tłumaczeniowej. Ponadto, ważny element referatu stanowić będzie osobista refleksja nad przekładem najważniejszego dzieła nurtu tzw. literatury gauczowskiej.

Dorota Twardo – absolwentka iberystyki UW, członek nadzwyczajny PT Tepis, od listopada 2014 r. tłumacz przysięgły jęz. hiszpańskiego, od ponad 7 lat tłumacz w firmie budowlanej z kapitałem hiszpańskim, specjalizującej się w budowie dróg i mostów (Dragados/Polaqua).

Tytuł wystąpienia: Drogi i mosty okiem inżyniera, czyli nie taki diabeł straszny... Podstawowe słownictwo z zakresu robót budowlanych

Celem wystąpienia jest przedstawienie podstawowych zagadnień z zakresu budowy dróg i mostów. Omówione zostaną główne problemy związane z wykonywaniem tłumaczeń technicznych (takie jak: tłumaczenie „na sucho”, bez znajomości budowy i jej charakteru, tłumaczenie referencji czy też niezmiernie szeroki zakres pojęcia „tłumaczenia techniczne” i wynikające z tego trudności).

Autorka przedstawi również dostępne materiały, z których można i warto korzystać, tłumacząc dokumenty dot. budowy, a następnie skupi się na podstawowym słownictwie drogowym i mostowym, przybliżając takie kwestie jak, między innymi, rodzaje dróg i mostów, rodzaje oznakowania, warstwy, rodzaje robót, rodzaje gruntów, różnice między: pilas / pilotes / columnas / pilares / postes, wyjaśnienia skrótów (i ich hiszpańskie odpowiedniki – lub ich brak), np. MOP, OUD, ZRID, PFU, itp. W dalszej kolejności wystąpienia przeanalizowane zostaną najczęstsze błędy i pułapki tłumaczeń technicznych, wynikające min. z „niedoskonałości” słowników technicznych.

dr Edyta Kwiatkowska-Faryś – z wykształcenia jest polonistką i hispanistką. Tłumaczy od 25 lat, głównie z i na język hiszpański, zarówno pisemnie, jak i ustnie, a najchętniej symultanicznie. Zawodowo zajmuje się także dyplomacją publiczną (była radcą w Ambasadzie RP w Buenos Aires i wicedyrektorką Instytutu Polskiego w Madrycie) oraz działalnością dydaktyczno-badawczą (pracuje obecnie jako adiunkt na wydziale Neofilologii UAM w Poznaniu).

Tytuł wystąpienia: *Praktyczne aspekty pracy tłumacza w meksykańskim sądzie karnym*

Wystąpienie ma na celu zwięzły opis specyfiki pracy tłumacza ustnego w meksykańskim sądzie karnym. Oparte jest na autentycznym materiale i doświadczeniu z piętnastogodzinnej rozprawy, w której stroną byli obywatele polscy. Wystąpienie skoncentrowane będzie zasadniczo na formalnych, technicznych oraz merytorycznych wyzwaniach, którym musi sprostać tłumacz sądowy w Meksyku.

Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk – absolwentka iberystyki, anglistyki, Centrum Studiów Latinoamerykańskich (CESLA) na Uniwersytecie Warszawskim oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) i European Masters for Conference Interpreting (EMCI). Tłumaczy z hiszpańskiego, angielskiego i portugalskiego; od listopada 2017 roku ma uprawnienia tłumacza przysięgłego z języka hiszpańskiego, a od maja 2018 roku także z angielskiego. Specjalizuje się w tłumaczeniach ustnych, w szczególności symultanicznych oraz tłumaczeniu tekstów prawniczych. Na co dzień łączy pracę tłumacza freelancera z uczeniem studentów i podnoszeniem kwalifikacji w dziedzinie tłumaczeń medycznych.

Tytuł wystąpienia: *Wybrane zagadnienia tłumaczeniowe z zakresu medycyny - studia przypadków. Warsztat praktyczny*

Nie lubisz tłumaczeń medycznych, bo uważasz, że to czarna magia? Przyjdź i przekonaj się, że nie taki diabeł straszny, jak go malują. Uwielbiasz tłumaczenia medyczne i z pasją sięgasz po nowe wyzwania? Przyjdź i podziel się swoją wiedzą, a w toku dyskusji na pewno odświeżysz słownictwo medyczne i być może nauczysz się czegoś nowego, w myśl zasady 'siempre hay espacio para nuevas mejoras'. Praktyczna formuła warsztatu umożliwi aktywny udział uczestników w omawianiu potencjalnych problemów terminologicznych w zakresie tłumaczenia przykładowych dokumentów medycznych (takich jak szpitalne karty informacyjne czy wyniki badań diagnostycznych) oraz zagadnień z zakresu medycyny estetycznej, która dzięki rosnącej popularności zabiegów odmładzających coraz częściej jest obecna w naszej rzeczywistości tłumaczeniowej, tak więc pora odmłodzić związane z tym słownictwo! 'Tłumacze tłumaczą z tłumaczami' - jeśli znasz taką formę warsztatów, to z pewnością wiesz, jak bardzo jest interaktywna i ciekawa. Jeśli jeszcze jej nie znasz, zajrzyj na warsztat i ją poznaj!

Anna Poławska - tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego z wieloletnim doświadczeniem w pracy dla firm hiszpańskich, kancelarii prawnych, biur tłumaczeń, banków i klientów indywidualnych. Specjalizuje się w przekładzie pisemnym, m.in. tekstów z dziedziny prawa, finansów, zamówień publicznych i obrotu nieruchomościami. Pracuje także jako lingwista dla firm z branży technologicznej oraz prowadzi zajęcia z tłumaczeń specjalistycznych i warsztaty przekładu dla studentów filologii hiszpańskiej. Absolwentka iberystyki na UW oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej.

Tytuł wystąpienia: „Wyrażam zgodę na...” - przetwarzanie danych osobowych, zgody marketingowe, klauzule, polityki prywatności. Podsumowanie terminologii na podstawie RODO i wybranych tekstów polskich i hiszpańskich

Ochrona danych osobowych nie jest tematem nowym, ale wymogi nałożone przez RODO spowodowały, że klauzule, postanowienia i informacje z nią związane stały się nieodłącznym elementem umów, stron internetowych, wielu dokumentów urzędowych, regulaminów zakupów i warunków świadczenia usług. Wiele firm musiało dostosować albo wręcz stworzyć od podstaw swoje polityki ochrony danych.

Co prawda przed RODO, zarówno w Polsce jak i w Hiszpanii, istniały stosowne ustawy i można było szukać punktów odniesienia w tekstach paralelnych, ale RODO daje nam wspólną podstawę terminologiczną, do której możemy i powinniśmy się odnosić. Na podstawie wybranych fragmentów polskiego i hiszpańskiego tekstu rozporządzenia spróbujemy dokonać przeglądu i ujednolicenia podstawowej terminologii w zakresie ochrony danych osobowych. Przyjrzymy się też przykładom tłumaczonych tekstów i zwrócimy uwagę na problemy i pułapki, z którymi możemy się zetknąć w tłumaczeniu. Na koniec sprawdzimy się w krótkim ćwiczeniu.

SEKCJA NIEMIECKA

dr Edyta Grotek – ukończyła germanistykę na UMK, pracę doktorską z zakresu semantyki napisała na UW pod kierunkiem prof. dra hab. Józefa Wiktorowicza, od 2005 tłumacz przysięgła jęz. niemieckiego, tłumacz konferencyjna. Adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa Germanistycznego i Japońskiego na UMK w Toruniu, na którym pracuje od 2002 roku. Wykładowca i trener z zakresu tłumaczeń (prowadzi zajęcia w Polsce i Niemczech, wykłady gościnne z tego zakresu także m.in. na Uniwersytecie Stambulskim).

Tytuł wystąpienia: „Tempus fugit, a ty nie. Tłumacz a zarządzanie czasem”

Czas: „nieprzerwany ciąg chwil/ okres, pora, gdy coś jest wykonywane lub coś się dzieje/ chwila, moment, pora/ stosowna, właściwa pora na coś (...)... „Skalarna wielkość fizyczna określająca kolejność zdarzeń oraz odstępy między zdarzeniami zachodzącymi w tym samym miejscu.” Byt absolutny, byt, którego wciąż za mało...

Jak „rozciągnąć” czas? Jak go wycenić? Jak zorganizować? W moim krótkim wystąpieniu postaram się naświetlić kilka aspektów zarządzania i organizacji czasu w pracy tłumacza – pisemnego i ustnego

dr Magdalena Łomzik - asystent w Katedrze Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Prowadzi zajęcia z przekładu pisemnego i ustnego, korespondencji handlowej, praktycznej nauki języka niemieckiego oraz gramatyki opisowej języka niemieckiego. Jej zainteresowania naukowe związane są z tłumaczeniem nazw instytucji oraz tłumaczeniem dokumentów urzędowych.

Tytuł wystąpienia: Pułapki przekładu polskich i niemieckich nazw placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym

Celem warsztatów jest zapoznanie uczestników z wybranymi problemami, które mogą pojawić się w przekładzie nazw placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym. W krótkiej części teoretycznej uczestnicy zostaną zapoznani z zasadami postępowania z nazwami instytucji w tłumaczeniu poświadczonym oraz schematami nominacyjnymi nazw placówek medycznych, w części praktycznej samodzielnie przygotują tłumaczenie wybranych nazw.

dr Karolina Kęszicka – pracownik dydaktyczny Instytutu Filologii Germańskiej UAM, tłumacz, teoretyk i wieloletni dydaktyk tłumaczenia specjalistycznego, specjalność tłumaczenie prawne/prawnicze i ekonomiczne.

Tytuł wystąpienia: Plan restrukturyzacyjny spółki - polska i niemiecka terminologia w ujęciu kontrastywnym

Prezentacja dotyczy planu restrukturyzacyjnego jako tekstu. Omówimy treść i strukturę tekstu, a następnie w oparciu o przykładowe teksty przedstawimy kontrastywnie kluczową terminologię występującą w polskich i niemieckich tekstach tego gatunku. W analizie odniesiemy się także do definiowania pojęć i istotnych regulacji dot. planu restrukturyzacji zawartych w ustawach Prawo restrukturyzacyjne i Insolvenzordnung.

dr Marta Czyżewska – językoznawca w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, tłumacz przysięgły języka niemieckiego, członek Kolegium Ekspertów i członek ekspert PT TEPIŚ, wiceprezes PT TEPIŚ i przewodnicząca sekcji niemieckiej PT TEPIŚ, autorka publikowanych przekładów tekstów prawnych i prawniczych, artykułów i książek o tematyce językoznawczej (w tym tłumaczeniowej), nauczyciel tłumaczenia specjalistycznego (min. prawniczego) w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego oraz w Wyższej Szkole Lingwistycznej w Warszawie

Tytuł wystąpienia: O polsko-niemieckim słowniku grzeczności językowej

„Polsko-niemiecki słownik etykiety językowej” to publikacja opracowana przez Małgorzatę Marcjanik, Silvię Bonacchi i Agnieszkę Frączek, wydana nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego latem 2019 r. Jest to opracowanie leksykograficzne zestawiające alfabetycznie polskie zwroty grzecznościowe z ich niemieckimi odpowiednikami oraz kontekstami użycia. Główna część słownika została poprzedzona wprowadzeniem teoretycznym dotyczącym dwujęzycznych badań konfrontatywnych nad grzecznością językową, będącą częścią kultury narodowej Polski i Niemiec. Słownik jest skierowany do użytkowników języka polskiego, którzy komunikują się z przedstawicielami języka niemieckiego, jak i filologów obcych, językoznawców zajmujących się pragmatyką językową i kulturową oraz studentów germanistyki, a także wszystkich uczących się

języka niemieckiego. Referat ma na celu krótkie przedstawienie tego nietypowego słownika, zawierającego nie hasła monoleksykalne, ale ok. 1000 jednostek polileksykalnych, a więc całych frazemów (zwrotów) grzecznościowych wraz z ich wyjaśnieniem i przykładami w obu językach.

prof. nadzw. UP dr hab. Artur D. Kubacki – Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie. Kierownik Katedry Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Autor lub współautor 15 książek z zakresu przekładoznawstwa oraz glottodydaktyki, a także ponad 120 artykułów, recenzji i tłumaczeń z dziedziny przekładu specjalistycznego oraz jego dydaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem przekładu terminologii z zakresu prawa i ekonomii. Rzeczoznawca podręczników do nauczania języka niemieckiego z listy MEN, a także ekspert ministra ds. oświaty w zakresie awansu zawodowego nauczycieli. Od 2015 r. członek Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych oraz od 2007 r. konsultant, a następnie od 2013 r. członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Aktywny działacz na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych. Od 1997 r. właściciel Biura Tłumaczeń KUBART w Chrzanowie.

Tytuł wystąpienia: *O problemach tłumaczenia dokumentów austriackich*

Świadomość różnic istniejących między austriacką a niemiecką odmianą języka jest bardzo istotna w pracy tłumacza parającego się przekładem różnego rodzaju dokumentów urzędowych pochodzących z Austrii. Niestety, niektóre różnice terminologiczne między standardową niemczyzną a jej odmianą austriacką nie są jeszcze w sposób wystarczający udokumentowane, a wiele ogólnych słowników niemiecko-polskich ich nie odnotowuje. Z drugiej strony wielu tłumaczy nie wie, iż na rynku dostępne są coraz lepsze pomoce tłumaczeniowe, w tym słowniki specjalistyczne, które poświęcone są austriacyzmom, nawet tym występującym w języku specjalistycznym, a na uczelniach powstają prace naukowe poświęcone koncepcji pluricentryzmu niemczyzny. Nawet dobrze wykształceni tłumacze nie są przygotowani do pracy z austriackimi tekstami specjalistycznymi, ponieważ teksty takie rzadko są przedmiotem analiz na studiach translatorskich. Co więcej, brak dostępu niektórych polskich tłumaczy przysięgłych do dokumentów austriackich – nie mówiąc już o ich przykładowych tłumaczeniach – ogranicza możliwości badania specyfiki austriackiego języka specjalistycznego, a co za tym idzie uświadamiania sobie różnic występujących pomiędzy nim a niemczyzną standardową na wielu płaszczyznach językowych, np. morfologicznej, składniowej, leksykalnej i pragmatycznej. Jak powszechnie wiadomo, podstawową przyczyną odmienności językowych jest fakt, że Niemcy i Austria to dwa różne organizmy państwowe posiadające odrębne systemy polityczne, gospodarcze, kulturowe i społeczne. Z tego powodu tłumacz podczas przekładu dokumentów austriackich musi liczyć się z problemami – głównie terminologicznymi – które można rozwiązać, korzystając z odpowiednich pomocy tłumaczeniowych. W referacie omówię na kilku przykładach owe trudności translacyjne oraz sposoby ich rozwiązania, a także wskażę na najbardziej efektywne narzędzia tłumaczeniowe, które wykorzystuję podczas przekładu dokumentów urzędowych z Austrii.

SEKCJA ROSYJSKA

dr Larisa Kołobkova – Kaliningrad, absolwentka Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. E. Kanta w Kaliningradzie, studia podyplomowe: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, długoletni wykładowca języka polskiego Uniwersytetu im. E. Kanta, tłumacz języka polskiego.

Tytuł wystąpienia: *Современная русская речь – лексико-грамматические предпочтения*

Zostaną omówione nowości leksykalne i gramatyczne języka rosyjskiego, nie zawsze zgodne z normą językową, lecz odzwierciedlające aktualne tendencje zmian w języku, a także preferencje leksykalne Rosjan na obecnym etapie rozwoju języka.

Urszula Deja – Kraków, absolwentka Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, studia podyplomowe: Uniwersytet Warszawski – IPSKT ILS, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego, sekretarz Małopolskiego Koła PT TEPIS, członek Sądu Koleżeńskiego PT TEPIS.

Tytuł wystąpienia: *Tłumaczenie aktów oskarżenia na język rosyjski i polski*

Celem wystąpienia będzie omówienie podstawowych zagadnień związanych z tłumaczeniem aktu oskarżenia. Zostaną omówione podstawowe terminy oraz zarysowane najważniejsze wyzwania, przed którymi stoi tłumacz pracujący nad przekładem tego typu pisma procesowego. Zaprezentowane będą przykładowe dokumenty: akty oskarżenia w języku polskim oraz rosyjskim.

Daryna Soldatenko – Warszawa, absolwentka Narodowego Uniwersytetu Prawniczego im. J. Mądrego (Charków, Ukraina), Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – kierunek: prawo finansowe i skarbowe, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego i ukraińskiego, prowadzi zajęcia z podstaw prawa oraz warsztaty przekładowe w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie, a także warsztaty w ramach Laboratorium Tłumaczeń Specjalistycznych PT TEPIS - „Expertus”.

Tytuł wystąpienia: *Tłumaczenie polskich i rosyjskich sprawozdań finansowych – zagadnienia podstawowe*

Warsztaty skierowane są do tłumaczy języka rosyjskiego, którzy chcieliby zdobyć lub poszerzyć wiedzę z zakresu tłumaczeń finansowych. Podczas warsztatów będą poruszone następujące zagadnienia związane z tłumaczeniem sprawozdań: podstawy prawne oraz zasady sporządzania sprawozdań finansowych w Polsce i w Rosji; elementy, z których składają się sprawozdania finansowe; zagadnienia, na które należy zwrócić szczególną uwagę przy tłumaczeniu polskich i rosyjskich sprawozdań finansowych. W trakcie zajęć zostanie omówiony glosariusz terminów związanych ze sprawozdaniami finansowymi.

Kateryna Ferdyn – Warszawa, absolwentka Uniwersytetu im. A. Nobla (Dnipro, Ukraina), studia podyplomowe: Uniwersytet Warszawski – IPSKT ILS, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego i ukraińskiego, wykładowca na IPSKT ILS UW.

Tytuł wystąpienia: Narzędzia CAT - wymóg nowoczesnego świata. CAT w pracy tłumacza języka rosyjskiego

Czym są narzędzia CAT, ogólne zasady działania narzędzi CAT, korzyści, jakie daje tłumaczom i odbiorcom tłumaczenia stosowanie CAT, kiedy narzędzia CAT są przydatne w pracy tłumacza przysięgłego, przegląd dostępnych na rynku narzędzi CAT, praktyczne przykłady użycia narzędzi CAT .

SEKcja WŁOSKA

dr Łukasz Jan Berezowski – italianista, językoznawca, literaturoznawca, doktor nauk humanistycznych. Absolwent Katedry Italianistyki, Instytutu Lingwistyki Stosowanej oraz Centrum Prawa Włoskiego i Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Adiunkt w Zakładzie Italianistyki Uniwersytetu Łódzkiego. Od 2015 roku przewodniczy sekcji włoskiej tłumaczy PT TEPIS.

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu budownictwa i obrotu nieruchomościami

W części teoretycznej w pierwszej kolejności przybliżone zostaną zagadnienia związane ze statusem prawnym nieruchomości (najem, dzierżawa, własność, użytkowanie wieczyste etc.) i wynikającymi z niego problemami translacyjnymi w układzie polsko-włoskim i vice versa. Następnie, poruszone zostaną kwestie dotyczące budownictwa *sensu stricto* (rodzaje nieruchomości jedno- i wielorodzinnych, materiały budowlane i wykończeniowe, instalacje wodociągowe / ciepłownicze/elektryczne etc.) oraz z praktycznym użytkowaniem nieruchomości (rozkład mieszkania, podłączenie mediów, aranżacja wnętrz etc.).

W części praktycznej uczestnicy warsztatu przetłumaczą wybrany dokument: wyciąg z księgi wieczystej nieruchomości/*visura tavolare fondiaria* (porównanie/confronto)

mec Adam Piesiewicz – radca prawny, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W przeszłości związany z sektorem bankowym w charakterze eksperta. W latach 2000-2004 konsul ds. prawnych w Konsulacie Generalnym RP w Mediolanie. Specjalizuje się w prawie cywilnym, handlowym i rodzinnym. Jest stałym konsultantem Włosko-Polskiej Izby Handlowo-Przemysłowej w Warszawie oraz Włoskiego Instytutu Handlu Zagranicznego w Warszawie.

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa rodzinnego

Przedmiotem warsztatu będzie tłumaczenie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie przysposobienia małoletniego przez partnera matki. Kwestia szczególnego przypadku przysposobienia, wskazanego w art. 44 lit. D) włoskiej ustawy nr 184 z dnia 4/5/83 r. „przepisy

dotyczące przysposobienia i opieki nad dziećmi”, którym, w drodze wyjątku, zezwala się na przysposobienie, nawet jeśli dziecko nie ma zdolności do bycia przysposobionym, jeśli w sprawie stwierdzono niemożność powierzenia preadopcyjnego.

Agnieszka Michalska Rajch – romanistka, italianistka, absolwentka Uniwersytetu Łódzkiego. Tłumacz przysięgły języka włoskiego i francuskiego. Specjalizuje się w tłumaczeniach pisemnych i ustnych (konsekwentne i specjalistyczne). Prowadzi zajęcia przekładowe w Zakładzie Italianistyki UŁ.

Tytuł wystąpienia: Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa podatkowego

Nowe regulacje dotyczące mechanizmu split payment w Polsce / Split payment come forma di liquidazione IVA in Italia (porównanie/confronto).

RELACJE Z WARSZTATÓW W SEKCJACH JĘZYKOWYCH

SEKCJA ANGIELSKA

W tym roku uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania sześciu wystąpień z różnych obszarów zainteresowań. Pierwszym tematem, z którym przyszło się zmierzyć uczestnikom, był **Bilans w świetle regulacji księgowych na świecie**. Prelegentka, **dr Agata Kocia**, przedstawiła podstawowe kategorie sprawozdania finansowego – bilansu w kontekście międzynarodowych i amerykańskich zasad rachunkowości, podając również poprawne formy tłumaczenia pojęć występujących w bilansie.

Po omówieniu zagadnień z rachunkowości uczestnicy mieli okazję wysłuchać wystąpienia **Przenoszenie własności nieruchomości. Co dziwi obcokrajowców (i Polaków) przy podpisywaniu aktów notarialnych?** które prowadzone było w formule rozmowy między panią notariusz **Patrycją Tomalą** a panią **Anną Setkowicz-Ryszką**. Prelegentki poruszyły m.in. kwestię niesymetryczności systemów prawnych jako źródła trudności w przetłumaczeniu tekstów prawniczych; tłumaczenia a zrozumienia treści i konsekwencji składanych oświadczeń, m.in. oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Pani notariusz powiedziała, o co pytają cudzoziemcy, przedstawiła rodzaje praw własności, specyfikę rejestru wieczystoksięgowego, strukturę czynności notarialnej – umowy sprzedaży. Wystąpienie było bardzo ciekawe zarówno z perspektywy tłumacza, jak i osoby, której temat ten może dotyczyć prywatnie.

Następny temat to **Tłumaczenie specjalistyczne – krótki tekst z zakresu energetyki**, który z wielkim wdziękiem przedstawiła pani **Urszula Kuczyńska**. Teksty nie były nadmiernie techniczne i dotyczyły energetyki na poziomie meta: jako kluczowego sektora gospodarki, o którym dyskutuje się

niezwykle często w kontekście koniecznej transformacji energetycznej i redukcji emisji CO₂. Pani **Urszula Kuczyńska** wykazała, że nie tylko bardzo techniczne teksty sprawiają trudności i że naturalnie brzmiący tekst w języku docelowym wymaga zapoznania się zarówno z literaturą fachową, popularnonaukową, jak i branżową na dany temat.

Pani **Barbara Szczepanik** swoim wystąpieniem *TransJet czy JetTrans, czyli co ma*

tłumaczenie do latania wzniosła uczestników pod chmury, opisując zawikłości terminologii lotniczej. Z tego bardzo ciekawego i przedstawionego z dużą pasją i zaangażowaniem wykładu dowiedzieliśmy się w jakich obszarach tłumaczenie jest wykorzystywane w branży lotniczej, jakie pułapki czyhają na tłumacza w tekstach dotyczących lotnictwa i szybow-

nictwa, co tłumacz powinien wiedzieć o lataniu, żeby łatwiej było mu zmierzyć się z tematem. Zdawać by się mogło, że jest to temat tak rzadki, że niewarty przedstawiania, a jednak następnego już dnia okazało się, że ten właśnie wykład pomógł jednej z uczestniczek w rozwiązaniu pewnego dylematu terminologicznego. Po dwóch tematach nieprawniczych wróciliśmy do zagadnienia bliskiego zwolennikom prostego języka prawa, które przedstawiła **dr Anna Jopek-Bosiacka** w wystąpieniu **W kierunku Plain English**. Prelegentka zwróciła uwagę na fakt, że proces upraszczania języka prawa ma w krajach anglosaskich już długą tradycję a prosty język zrewolucjonizował i zdominował anglosaską technikę legislacyjną.

Opierając się na anglosaskich dyrektywach techniki prawodawczej, pani **dr Anna Jopek-Bosiacka** przedstawiła uczestnikom aktualne kluczowe zmiany w zakresie terminologii i gramatyki tekstu prawnego.

Pan **Wojciech Wołoszyk** w swoim wystąpieniu **Problemy terminologiczne z dziedziny prawa zamówień publicznych** przypomniał, że „nowa ustawa już za progiem”. Zwrócił uwagę na tzw. terminologiczne miny, takie jak: zamówienie publiczne, umowa w sprawie zamówienia publicznego, udzielenie zamówienia publicznego, postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego. Prelegent odniósł się do różnych typów i kategorii „Zamawiających” i „Wykonawców” w ramach jednego zadania inwestycyjnego – dlaczego kontekst i szeroka perspektywa nabierają dodatkowego znaczenia na gruncie zamówień publicznych. Omówił ponadto angielskie odpowiedniki trybów udzielania zamówień publicznych. Podał również podstawowe źródła terminologii dla osób tłumaczących teksty dotyczące zamówień IATE, CURIA, EURLEX, UZP. Uzmysłowił, do czego prowadzą błędy w tłumaczeniach związanych z prawem zamówień publicznych – na przykładzie gwarancji wadialnej. Był to bardzo cenny wykład dla wszystkich, którzy podchodzą do kwestii tłumaczenia profesjonalnie.

Wszystkie wykłady i warsztaty były niezwykle ciekawe. Można zarzucić duży rozrzut tematyczny, może tak. Mam jednak wrażenie, że każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Jedni mogli odświeżyć trochę zakurzoną terminologię, a inni poznać coś zupełnie nowego.

Zapraszamy na kolejną Konferencję w 2020 roku.

Propozycje tematów i udziału w charakterze prelegenta mile widziane.

Do zobaczenia!

Oprac. Ewa Dmyterko

SEKCJA HISZPAŃSKA

W czasie warsztatów sekcji hiszpańskiej z całą pewnością nie można było narzekać na monotonię. Szkolenie rozpoczęliśmy od stylistyki hiszpańskich orzeczeń sądowych i związanych z nią problemów translatorycznych. Prelekcję wspólnie przygotowały mgr Ewa Urbańczyk oraz dr Katarzyna Poppek-Bernat, która prezentację przedstawiła. Uczestniczki doceniły ogromny wkład auterek w analizę hiszpańskich orzeczeń, na co w codziennej pracy brakuje nam czasu, a czemu warto się bliżej przyjrzeć i stosować w praktyce.

Następnie z Hiszpanii przeniosłyśmy się do Argentyny i wysłuchałyśmy wystąpienia dr Agaty Kornackiej na temat jej przekładu argentyńskiej epepei Martín Fierro. Choć wpisując ten temat do programu konferencji dla tłumaczy prawniczych i specjalistycznych, nie opuszczały nas wątpliwości, uczestniczki zgodnie stwierdziły, że był to przykład bardzo specjalistycznego przekładu, a opowieści Agaty Kornackiej o jej potyczkach z grą słów wysłuchałyśmy z zapartym tchem.

Z nie mniejszym zainteresowaniem zapoznałyśmy się z prezentacją Doroty Twardo, tłumaczki Dragados, dotyczącej słownictwa z zakresu robót budowlanych. Zgodnie z zaproponowanym tematem prelekcja miała być poświęcona drogom i mostom widzianym oczami inżyniera, ale na sporo zagadnień spojrzano jednak oczami tłumacza. Okazało się, że czasem te oczy widzą zupełnie inaczej. A przecież tłumacz i inżynier muszą dojść do porozumienia, aby budowa mogła postępować. Prelekcja bardzo wzbogaciła nasze słownictwo i poznałyśmy wiedzę tajemną ze świata budownictwa lądowego.

Następnie wraz z dr Edytą Kwiatkowską-Faryś wróciłyśmy do tematyki sądowej i to wprost na salę rozpraw meksykańskiego sądu karnego. Zapoznałyśmy się zarówno z informacjami na temat zmian w meksykańskim prawie karnym i kpk, jak i z praktycznymi aspektami udziału tłumacza w postępowaniu na podstawie niedawnego doświadczenia prelegentki.

Ale na tym różnorodność naszych obrad się nie skończyła, ponieważ, wróciwszy z Meksyku, zanurzyłyśmy się w świecie medycyny, szczególnie estetycznej, podczas warsztatu przeprowadzonego przez mgr Katarzynę Bondaruk-Augustyńczyk. Nauczyłyśmy się nazywać różne zmarszczki i fałdki, niektóre nawet odnalazłyśmy na swoich twarzach, ale też dowiedziałyśmy się, co na to medycyna estetyczna, i to w dwóch, a czasem i trzech językach. W każdym razie zmarszczkami nie trzeba się martwić, medycyna estetyczna pomoże.

A na koniec temat bardzo na czasie - RODO - w prezentacji mgr Anny Poławskiej, która omówiła ten temat poczynając od przepisów poprzez terminologię polską i hiszpańską, po wyzwania dla tłumacza i korektora oraz najczęstsze błędy. Ta prezentacja to kolejna solidna dawka

nie tylko wiedzy terminologicznej, ale i warsztatowej, czyli jak pracować z tekstami dotyczącymi prawa funkcjonującego we wszystkich krajach Unii Europejskiej i we wszystkich jej językach.

Oprac. Ewa Urbańczyk-Piskorska

SEKCJA FRANCUSKA

Nazajutrz po sesji plenarnej odbyły się warsztaty w tym samym eleganckim budynku Atrium Tower. Oprócz stałych uczestników sekcji francuskiej w niektórych zajęciach wzięli udział tłumacze z sekcji angielskiej.

Jako pierwszy wystąpił dr Wojciech Gilewski, członek Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich. Po zwięzłym zaprezentowaniu relacji występujących pomiędzy prawem własności intelektualnej, prawem autorskim i prawem własności przemysłowej, prowadzący skupił się na prawie autorskim i przedstawił podstawowe definicje w tym zakresie, między innymi pojęcia takie jak „utwór” (dzieło), „ustalenie” utworu, a także szczegółowo omówił konsekwencje płynące z ustawowego określenia przedmiotu prawa autorskiego jako „każdego przejawu działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalonego w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia” czyli utworu. Prelegent zainicjował dyskusję panelową, która przeniosła się na przerwę kawową.

Następnie pani Dorota Bruś wygłosiła bardzo wnikliwy wykład o tymczasowych zatrzymaniach we Francji, ilustrowany znakomitym pokazem slajdów oraz krótkim pouczającym filmikiem o francuskim więziennictwie.

Po przerwie mec. Marcin Kłoda, współpracujący z Ambasadą Francji w Polsce, wygłosił ciekawy wykład, przedstawiając w dogłębnym sposób problematykę spraw spadkowych, które coraz częściej są przedmiotem naszych tłumaczeń. Pan mecenas chętnie odpowiadał na szereg pytań uczestniczek sekcji.

Dr nauk med. Pascal Eechout, lekarz społeczności francuskiej w Warszawie, zmuszony był wyjechać do Francji z powodu choroby bliskiej mu osoby, ale przekazał nam wcześniej wykonaną korektę przekładu 10 dokumentów medycznych, wybranych i przetłumaczonych przez Barbarę Bosek oraz przygotował tabelę skrótów

medycznych. Wszystkie te materiały zostały rozdane uczestnikom warsztatów i omówione. Dr Pascal dyżurował przy komunikatorze FaceTime, z którego chętnie skorzystaliśmy, łącząc się z nim.

Jako ostatnia wystąpiła Barbara Bosek, która przygotowała materiały dotyczące instytucji rejestrowanego związku partnerskiego PACS (wraz z przykładowym własnym tłumaczeniem konkretnego przypadku). Wygłosiła półgodzinny wykład o sytuacji obywateli polskich w obliczu rozpowszechniających się w innych krajach PACS (zwanych u nas „obywatelskimi umowami solidarności”) oraz o źródłach wiedzy na ten temat.

Na zakończenie warsztatów kilka osób, które nie spieszyły się na pociąg, zrobiły wspólne zdjęcie z dwiema koleżankami z sekcji niemieckiej.

Oprac. Barbara Bosek

SEKCJA AZJATYCKA

Warsztaty sekcji azjatyckiej rozpoczęły się radosnym wydarzeniem - koleżanka Magda Jeong, tłumaczka przysięgła języka koreańskiego, świętuje w tym roku jubileusz 10-lecia członkostwa w TEPIS. Z tej okazji prezes PT TEPIS, Zofia Rybińska, w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS wręczyła jubilatce okolicznościowy dyplom, złożyła życzenia dalszej owocnej pracy oraz podziękowała za wyjątkowe zaangażowanie w działania Towarzystwa TEPIS.

Następnie sekcja rozpoczęła prace referatem Magdy nawiązującym do jubileuszu pod tytułem: *Charakterystyka zmian pracy tłumacza języka koreańskiego w Polsce na przestrzeni ostatnich piętnastu lat*” oraz zmian w zawodzie w związku z postępowaniem technologicznym.

Drugą prelekcję wygłosiła Emilia Wojtasik-Dziekan. Referat dotyczył bliskiego nam wszystkim zagadnienia, zgodnie z cytatem umieszczonym w tytule *„Na tym świecie pewne są tylko śmierć i podatki (B. Franklin) - czyli słów kilka o polskich i koreańskich podatkach na wybranych przykładach”*. Prelegentka przedstawiła tę kwestię z punktu widzenia tłumacza w aspekcie porównawczym polsko-koreańskim.

Po przerwie kawowej skupiliśmy się na osobowych nazwach własnych. Dr Daria Zozula poruszyła kuriozalny dla Europejczyków przypadek mononimów. Bogdan Nowicki natomiast w bardzo interesujący sposób omówił genezę i strukturę nazwisk wietnamskich. Podczas dyskusji okazało się, że wiele trendów we współcześnie używanych nazwiskach powtarza się nie tylko w obu krajach, o których mówili prelegenci, ale także w innych państwach Dalekiego Wschodu, takich jak Japonia czy Chiny.

Ostatnią część warsztatów otworzyła prezentacja Jakuba Królczyka związana z terminologią (głównie bezekwiwalentową względem języka polskiego) dotyczącą kultu przodków w Wietnamie.

Jak ostatnia wystąpiła Paulina Kozanecka i przedstawiała, na przykładzie prawa i języka chińskiego, wpływ zmian w prawie na terminologię prawną oraz istotne dla tłumacza konsekwencje tych zmian.

Wszystkim uczestnikom i prelegentom serdecznie dziękuję za udział i już zapraszam za rok.

Oprac. Daria Zozula

LAUREACI PIERWSZEJ EDYCJI NAGRODY PT TEPIS

LAUR TŁUMACZA 2019

W maju 2019 roku Rada Naczelna PT TEPIS, pragnąc wyróżnić wyjątkowych i cieszących się uznaniem tłumaczy przysięgłych, tłumaczy specjalistycznych oraz osoby bądź instytucje zasłużone dla naszego środowiska, ustanowiło nagrodę PT TEPIS – LAUR TŁUMACZA. Ogłosiliśmy konkurs wśród naszych członków, którzy mogli do 31.08.2019 r. zgłaszać kandydatów zasługujących ich zdaniem na takie wyróżnienie.

Kapituła w składzie: prezes PT TEPIS Zofia Rybińska, Prezes Honorowy dr Danuta Kierzkowska, wiceprezesa PT TEPIS Joanna Miler-Cassino i Marta Czyżewska, przewodniczący Kolegium Ekspertów / Komisji Odznaczeń dr Edward Szędzielorz, przewodniczący Sądu Koleżeńskiego mec. Paweł Gugała, redaktor naczelny czasopisma Lingua Legis dr Anna Jopek-Bosiacka, wyłoniła trzech laureatów.

Laureatami pierwszej edycji nagrody LAUR TŁUMACZA 2019 zostali: **pan Janusz Poznański** – w kategorii tłumacz przysięgły wyróżniający się wiedzą, wieloletnim doświadczeniem i dorobkiem zawodowym, **pani Elżbieta Gołębiowska** – w kategorii tłumacz specjalistyczny wyróżniający się wiedzą, wieloletnim doświadczeniem i dorobkiem zawodowym oraz Interdyscyplinarne Studium Podyplomowe Kształcenia Tłumaczy przy Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Uroczystość wręczenia nagrody miała miejsce podczas Konferencji PT TEPIS dnia 19 października 2019 r. W imieniu ISPKT nagrodę odebrała Kierownik IPSKT, dr Agata Kornacka.

Serdecznie gratulujemy wszystkim Laureatom!

A oto sylwtki Laureatów nagrody PT TEPIS – LAUR TŁUMACZA 2019

Elżbieta Gołębiowska jest absolwentką Wydziału Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki, dwuletniego Podyplomowego Studium Szkolenia Tłumaczy przy Wydziale Lingwistyki Stosowanej UW oraz The General Management Course w Administrative Staff College, Henley, Wielka Brytania.

Jest autorką przekładów z języka polskiego na angielski: ponad 30 polskich ustaw prawa gospodarczego, publikowanych w biuletynie „The Polish News Bulletin of the British and American Embassies” Ambasad Wielkiej Brytanii i USA oraz w zbiorze „The Polish Law Collection” Wydawnictwa Translegis; wielu artykułów o tematyce społeczno-kulturalnej publikowanych w kwartalniku „Polish Culture” (1997-2003); artykułów nt. polityki międzynarodowej publikowanych w „The Polish Quarterly of International Affairs, Yearbook of Polish Foreign Policy (2002-2011); oraz książek: „Geopolitics of Pipelines” (PISM 2009), „Turkey and Europe” (PISM, 2012) i „Poles and the Holocaust” (Oficyna Wydawnicza RYTM, 2011).

Z języka angielskiego na polski przełożyła książki: „Świat finansów” (*How to Read the Financial Pages*, Michael Brett) i „Zrozumieć Wall Street” (*Understanding Wall Street*, Jeffrey B. Little & Lucien Rhodes) wydane przez Zarządzanie i Finanse w serii „Biblioteka Menedżera i Bankowca”; „Koniec Unii Europejskiej?” prof. Jana Zielonki, „Poradnik dyktatora, czyli o politycznych zaletach niegodziwości” Bruce’a Bueno de Mesquita i Alastair’a Smitha oraz „Wspomnienia „Augusta Zaleskiego” (pozycje wydane przez PISM) oraz kilkadziesiąt artykułów z *Financial Times* na temat bankowości i giełdy, publikowanych w dzienniku *Gazeta Prawna*.

Janusz Poznański jest tłumaczem przysięgłym języka rosyjskiego od 30 lat. Specjalizuje się w tłumaczeniu tekstów z zakresu prawa karnego Tłumaczy teksty techniczne i ekonomiczne, przez trzy lata tłumaczył teksty do miesięcznika ekonomicznego. Przez kilka lat tłumaczył akta Zbrodni Katyńskiej.

Członkiem PT TEPIS został w roku powstania Towarzystwa (1990). Od wielu lat jest członkiem Rady Naczelnej, przez trzy kadencje był wiceprezesem PT TEPIS, obecnie kieruje pracami Sekcji języka rosyjskiego PT TEPIS.

Podczas organizowanych przez PT TEPIS szkoleń wygłosił kilkanaście referatów na temat tłumaczenia prawniczego.

Napisał książkę *Tłumacz w postępowaniu karnym* (Wyd. Translegis). Jest autorem filmu szkoleniowego dla tłumaczy *Sprawa Kellgrena*.

Brał udział w pracach Zespołu Redaktorów Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego (PT TEPIS 2019) oraz wcześniejszych Kodeksów tłumacza przysięgłego (2005 i 2011).

Uczestniczył w pracach nad ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego, opracował zasady egzaminowania kandydatów na tłumaczy przysięgłych. W latach 2005-2017 był członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, a od roku 2017 jest konsultantem PKE

Prowadzi wykłady z przedmiotu *Metodologia przekładu sądowego* na studiach podyplomowych w Interdyscyplinarnym Podyplomowym Studium Kształcenia Tłumaczy Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, a także warsztaty przekładowe z tłumaczenia sądowego dla tłumaczy języka rosyjskiego w IPSKT ILS UW. Jest recenzentem czasopisma *Lingua Legis* Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Jest współautorem polsko-rosyjskiego słownika prawa karnego (słownik jest w druku). Napisał podręcznik szkolny *Język rosyjski klasa 7*, książkę przedmiotowo-metodyczną dla nauczycieli, książkę do ćwiczeń w mówieniu oraz dwa skrypty uczelniane.

FORUM PREZESÓW FIT, WALNE ZGROMADZENIE FIT EUROPE ORAZ OBCHODY 65-LECIA AUSTRIACKIEGO STOWARZYSZENIA UNIVERSITAS, WIEDŃ, 4-6 PAŹDZIERNIKA 2019

W niedzielę 6 października 2019 r. prezes PT TEPIS, Zofia Rybińska, uczestniczyła w pierwszym Forum Prezesów stowarzyszeń należących do Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, której TEPIS jest członkiem od 1993 r. Wśród tematów znalazły się m.in. kwestie podniesienia rangi zawodu tłumaczy pisemnych, ustnych i terminologów, potrzeba współpracy z innymi grupami zawodowymi, konieczność doskonalenia zawodowego, a także wypracowania w wielu organizacjach systemów akredytacyjnych. Zagadnieniem nurtującym wielu uczestników było też „Czy maszyna zastąpi człowieka?”. Tematem wspólnym dla wielu organizacji okazuje się również problem wynagrodzenia, przetargów czy zbyt małego zainteresowania rządów sprawami tłumaczy.

Forum Prezesów poprzedziła konferencja zorganizowana w związku z Międzynarodowym Dniem Tłumacza i 65-leciem austriackiego stowarzyszenia UNIVERSITAS (4 października) oraz doroczne Walne Zgromadzenie FIT Europe (5 października). Podczas Walnego Zgromadzenia podsumowano dotychczasową roczną pracę Zarządu FIT Europe, przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań na temat doskonalenia zawodowego i prace nad planowaną w Europie kampanią reklamową. Dyskusja objęła też szereg innych kwestii, m.in. tłumaczenia audiowizualne oraz RODO. Wiele z tych zagadnień dotyczy nas, tłumaczy w Polsce; są one dla nas bardzo ważne, a wymiana doświadczeń zawsze jest konstruktywna i przynosi obopólne korzyści. Obecność w rodzinie organizacji zrzeszających tłumaczy jest niewątpliwie ważna dla naszego towarzystwa.

Oprac. Zofia Rybińska

KONFERENCJA TEF, BRUKSELA, 7-8 LISTOPADA 2019

W dniach 7-8 listopada 2019 r. odbyła się w Brukseli VI konferencja **Translating Europe Forum** zatytułowana „**Translation all around us – The added value of translation in business and society**”. Jak powiedział Rytis Martikonis, dyrektor generalny ds. tłumaczeń pisemnych przy Komisji Europejskiej, który otworzył konferencję, tłumaczenia otaczają nas dosłownie na każdym kroku – poczynając od filmów i innych programów oglądanych z napisami lub w wersji z dubbingiem, po etykiety na produktach spożywczych i rozrywkę, z której korzystamy online. Następnie głos zabrał Günther Oettinger, unijny komisarz ds. budżetu i zasobów ludzkich, który podkreślił znaczenie tłumaczy w wielojęzycznym projekcie europejskim.

W konferencji wzięło udział około 500 osób związanych z tłumaczeniami: tłumaczy, adeptów zawodu, naukowców, przedstawicieli podmiotów biznesowych korzystających z tłumaczeń, organizacji międzynarodowych, organizacji pozarządowych, i naturalnie różnych instytucji unijnych. Niektórzy goście mówili w swoich językach ojczystych, nie wszyscy chcieli lub mogli słuchać tekstów po angielsku, więc tłumacze w kabinach też mieli pełne ręce roboty. (Warto posłuchać tłumaczenia wystąpienia komisarza Ottingera na angielski – klasa!)

W programie konferencji znalazł się cały szereg dyskusji plenarnych i panelowych, które dotyczyły: relacji z klientami, tłumaczeń w kontekście pomocy humanitarnej, znaczenia tłumaczeń w opiece zdrowotnej, tłumaczeń dla ochrony środowiska, wartości dodanej tłumaczeń w życiu publicznym, tłumaczeń dla sektora handlu, tłumaczeń dla świata nauki, tłumaczeń maszynowych, nowych technologii językowych, tłumaczeń w sektorze rozrywki, w turystyce, a jedna z dyskusji była przeznaczona wyłącznie dla nowicjuszy w sektorze usług językowych. Program i wszystkie nagrania są dostępne pod linkiem <https://ec.europa.eu/info/events/2019TEF>. Stety bądź – dla niektórych – niestety wyłącznie po angielsku.

Trudno streścić wszystkie te wystąpienia, zwłaszcza że często trzeba było wybrać jedną z trzech sesji toczących się równolegle, jednak w mojej subiektywnej ocenie warto wspomnieć o kilku myślach czy pomysłach. Z sesji o relacjach z klientami na podkreślenie zasługuje stwierdzenie Christophera Kurza, że relacje te opierają się na spełnionych oczekiwaniach. Czyli, jeżeli klient wyartykułuje swoje oczekiwania i zostaną one spełnione, możemy mówić o dobrej jakości tłumaczenia, co jest podstawą dobrej relacji między nami a klientem. W sesji o tłumaczeniach tekstów akademickich inspirująca była opowiedziana przez Jeana-Ivesa Le Disez historia powstania uniwersyteckiego biura tłumaczeń na Uniwersytecie Zachodniej Bretanii (Université de Bretagne Occidentale). Ondřej Bojar z Uniwersytetu Karola w Pradze omówił natomiast stan prac nad opartym o automatyczne rozpoznawanie mowy systemem ELITR, który może stać się konkurencją bądź wsparciem dla tłumaczy konferencyjnych.

Z pewnością na dłuższą refleksję (i lekturę!) zasługuje książka Michaela Cronina (Trinity College Dublin) zatytułowana „Eco-Translation: Translation and Ecology in the Age of the Anthropocene”, w której omawia on m.in. różne paradygmaty tłumaczenia: od etnocentrycznego, przez geocentryczne, po terracentryczne i komunikację z innymi gatunkami. Zdążył nam też wspomnieć o kwestiach ekologii po stronie popytowej (np. konieczności zmiany zasad recyklingu komputerów i innych urządzeń, z których korzystamy, czy przejścia na sieci typu low-tech) oraz po stronie podażowej (czy tłumacze nie stają się „współwinnymi” nadmiernej ekspansji niektórych korporacji – ze wszystkimi jej skutkami dla środowiska).

Tradycją w cyklu Translating Europe Forum są niezwykle ciekawe i skłaniające do refleksji wystąpienia otwierające i zamykające konferencję. W tym roku przygotowali je **David Jemielity**, wykładowca Uniwersytetu w Genewie i szef działu tłumaczeń w Banque Cantonale Vaudoise (BCV), oraz **Farid Tabarki**, obserwator trendów i futurysta.

Główną myślą pierwszego wystąpienia było to, że aby móc konkurować z maszyną, tłumacz nie może się ograniczać jedynie do wykonania poprawnego tłumaczenia, ale musi uwzględniać cel komunikacyjny, co może wiązać się ze znaczną ingerencją w tekst. A przede wszystkim wymaga bezpośredniego kontaktu ze zleceniodawcą i możliwości zadawania pytań. David Jemielity zilustrował to przykładami z własnej praktyki w BCV. Pierwszy to fragment raportu rocznego:

Corporate annual report – inside cover “highlights of the year” blurb
(translated without any Q&A in the process)

L'année a été marquée par le passage du cap du milliard de francs suisses en termes de revenus et par une transformation fondamentale de deux des métiers de base du Groupe.

Original French ST

The year was marked by passing the CHF 1bn revenue milestone and by a fundamental transformation of two of the Group's main business lines.

Translated English TT

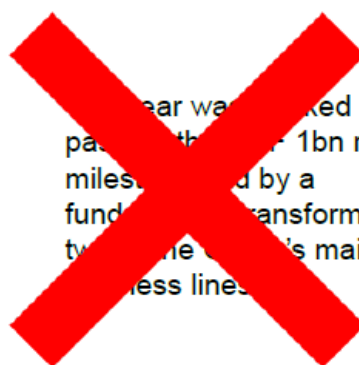

17

L'année a été marquée par le passage du cap du milliard de francs suisses en termes de revenus et par une transformation fondamentale de deux des métiers de base du Groupe.

The year was marked by passing the CHF 1bn revenue milestone and by a fundamental transformation of two of the Group's main business lines.

We generated CHF 1bn in revenue for the first time last year and fundamentally transformed two of our core businesses.

21

Źródło: prezentacja dostępna na stronie konferencji

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/1_tef2019_keynote_jemielity_en.pdf

Drugi przykład dotyczył hasła reklamowego, którego większość jakby się zgubiła (drugi slajd to tłumaczenie pierwszego), ale za to skuteczność wersji angielskiej okazała się znakomita:

L'excellence d'un service personnalisé
de la plus haute qualité, tel est l'engagement
que la BCV s'applique à mettre en œuvre
dans le rapport de confiance qu'elle instaure
avec ses clients.

Crib for non-French-speakers:
"The excellence of the highest level of quality personalized service, that is the commitment that BCV strives to apply in the relationship of trust it builds with its clients."

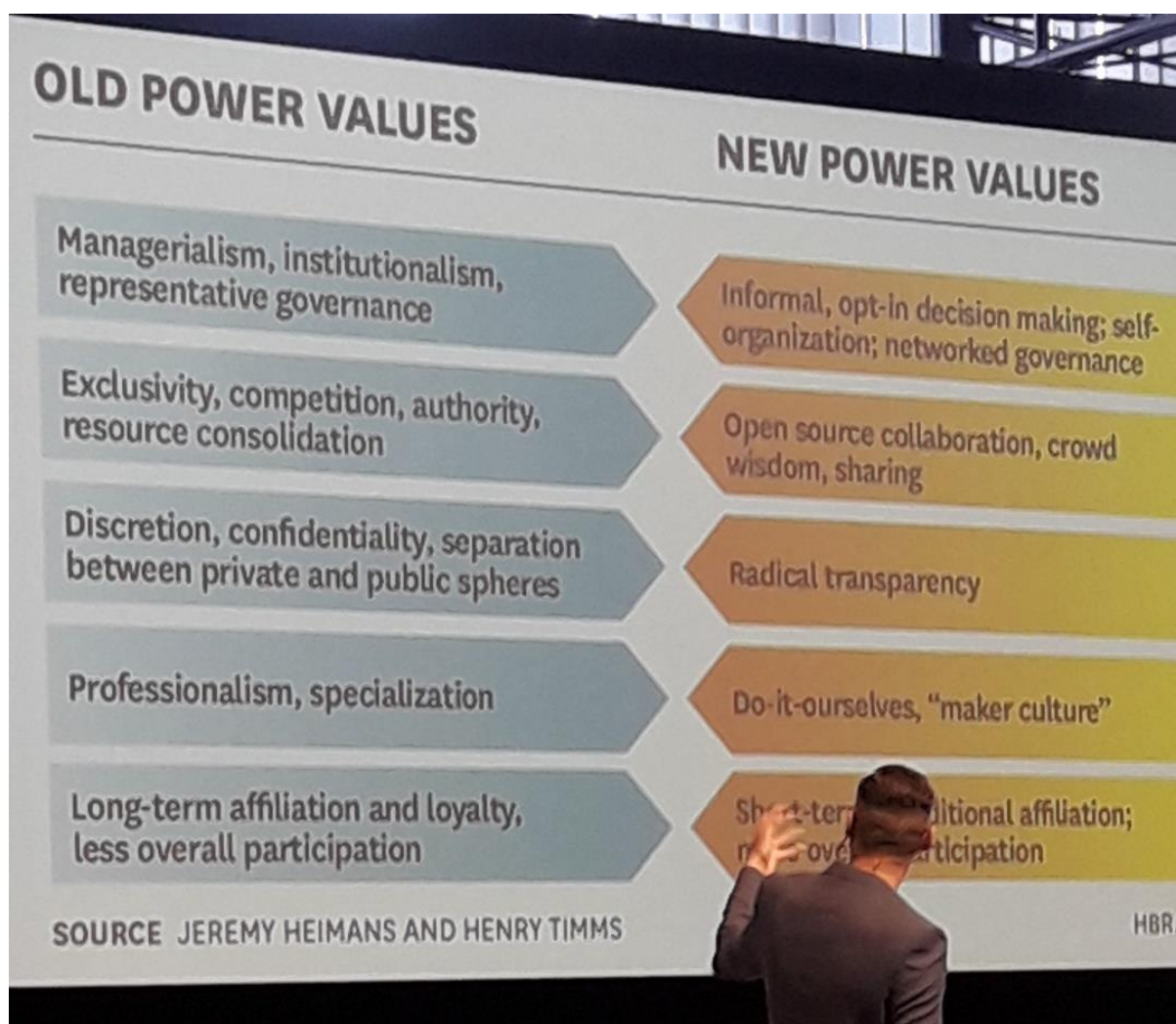
26

At BCV, the conversation starts with you

27

Wystąpienie Farida Tabarkiego nie jest już niestety nigdzie dostępne – ani jako film, ani jako slajdy, jednak jego główne przesłanie streścić można tak: zmiany są źródłami energii (i on na scenie też wyglądał jak wulkan energii). Trwa przejście z „przemysłowego” sposobu organizacji życia ku tzw. płynnemu społeczeństwu, a nasze przetrwanie zależy od stosowanych przez nas strategii radzenia sobie z nieustannymi zmianami. Wśród szeregu takich strategii posłuchaliśmy o trzech: przejściu od hierarchii do węzłów/ośrodków [ang. hubs], przejściu od postrzegania niedostatku do postrzegania obfitości, a także przejściu od procesów do... zabawy. To właśnie podejście zbliżone do zabawy pozwala połączyć zasoby osób z różnych środowisk i z różnymi doświadczeniami, a dzięki takiej różnorodności osiągnąć najlepszy efekt. Albo przynajmniej szybko uczyć się na błędach [ang. fail fast, learn fast, fix fast]. Nie można jednak zapominać o tym, że czasem procesy są niezbędne, a różnorodna grupa musi znaleźć wspólny język i nić porozumienia. Zainteresowani innymi tezami Farida Tabarkiego mogą o nich poczytać w wydanej w 2016 książce „The End of the Middle” <http://tabarki.eu/book-end-middle>.

Źródło: zdjęcia własne

Nie można też zapomnieć o prowadzących konferencję i moderujących sesje pytań: Amindzie Leigh, dziennikarce i tłumaczce, i prof. Nicolasi Frøeligerze z Uniwersytetu Paris Diderot – Paryż VII. Wykonali swoje zadanie naprawdę znakomicie – byli świetnie przygotowani merytorycznie, pełni dobrej energii i humoru.

Główne przesłanie, jakie płynie z wszystkich wystąpień jest takie, że dobrze przygotowani, wyspecjalizowani tłumacze mają przed sobą znakomitą przyszłość, ale trzeba być na bieżąco z nowymi technologiami i przyswajać nowe umiejętności. Impresje, zdjęcia i komentarze innych uczestników – których pełna była sala De Gasperi (na zdjęciu poniżej), a sporo przecież śledziło też webstreaming konferencji – można nadal znaleźć np. na Twitterze pod #2019TEF.

Oprac. Anna Setkowicz-Ryszka

TŁUMACZENIE JAKO UTWÓR CHRONIONY PRAWEM AUTORSKIM

W dniu 10 grudnia 2019 r. w pięknej Sali Kolumnowej Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego wiceprezes PT TEPIŚ, Joanna Miler-Cassino, uczestniczyła w niezwykle ciekawej konferencji naukowej pt. „Tłumaczenie jako utwór chroniony prawem autorskim”. Konferencja zgromadziła znakomite grono profesorskie, prawników, tłumaczy i ludzi pióra. Uczestnicy – zarówno przedstawiciele nauk prawnych, jak i praktycy tłumaczenia – rozmawiali o twórczym wkładzie tłumacza jako nieodłącznym elementem każdego tłumaczenia. Obrady krótko i dobitnie podsumował prof. dr hab. Jacek Sobczak, profesor nauk prawnych, sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, nauczyciel akademicki, wybitny specjalista z zakresu prawa autorskiego, który przypomniał zebranym, że każde tłumaczenie jest utworem w rozumieniu prawa autorskiego (z zastrzeżeniem pewnych wyłączeń z zakresu przedmiotu prawa autorskiego przewidzianych w art. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych) i jako takie podlega ochronie prawnoautorskiej.

PROGRAM

10.00 *Otwarcie konferencji*

słowo wstępne Dziekana Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego – **prof. dr hab. Alojzego Z. Nowaka** i Przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia Autorów ZAiKS **prof. dr hab. Janusza Foglera**

Referaty:

10.15 *Tłumaczenie w ujęciu prawa autorskiego*

prof. dr hab. Jan Błeszyński – em. profesor zwyczajny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

10.40 *Tłumacz też autor, czyli dlaczego przekład to tworzenie*
Rafał Lisowski – tłumacz literatury, członek Zarządu Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury

11.05 *Twórca czy odtwórca. Rola twórczości w procesie tłumaczenia*

Hanna Karpińska – tłumaczka literatury i słowa żywego, tłumacz przysięgły

11.30 *Tłumaczenie filmowe jako rodzaj twórczości*

prof. dr hab. Marek Hendrykowski – profesor zwyczajny w Instytucie Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

11.55 *Przerwa na kawę*

12.20 *Najnowsze orzecznictwo sądowe dotyczące tłumaczeń*
dr Joanna Błeszyńska-Wysocka – adiunkt w Instytucie Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

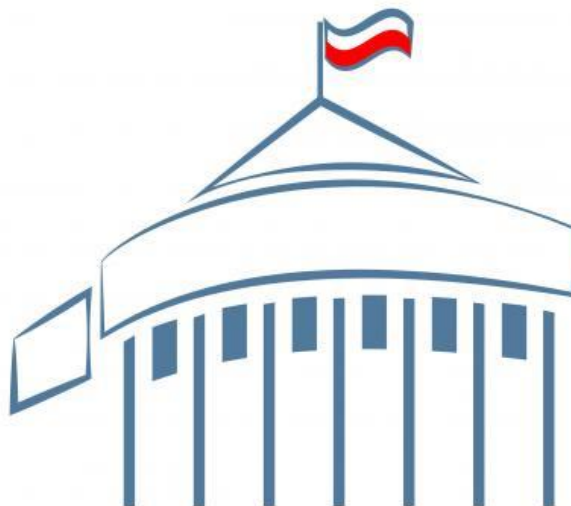
12.40 *Otwarta dyskusja*

14.00 *Przerwa na obiad*

15.00 *Dalsza część dyskusji*

Podsumowanie konferencji

STARANIA TP TEPIS O USTANOWIENIE ROKU 2020 ROKIEM ZAWODU TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Gdyby wszystko zależało tylko od nas, to rok 2020 zostałby ustanowiony ROKIEM ZAWODU TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO. Z takim pomysłem i w tym celu kontaktowaliśmy się z posłami na sejm RP już w styczniu 2019 r., kontynuując spotkania następnie w lutym i marcu 2019 r., aby do końca kwietnia zdążyć wnieść projekt uchwały do sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Lobbowaliśmy w tym celu także podczas spotkania z ówczesną przewodniczącą Komisji, panią poseł Elżbietą Kruk. Pan poseł Paweł Lisiecki, któremu przy tej okazji raz jeszcze dziękujemy, złożył w imieniu PT TEPIS projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu (treść poniżej), ale Komisja nie przychyliła się do naszej inicjatywy.

Niemniej Towarzystwo TEPIS obchodzić będzie 100-lecie zawodu tłumacza przysięgłego przez cały 2020 rok, a kulminacją obchodów będzie nasza doroczna konferencja październikowa, zaplanowana tym razem na 17 i 18 października 2020 r. Konferencja ta połączona będzie z obchodami 30-lecia istnienia Towarzystwa TEPIS.

Poniżej publikujemy treść naszej petycji złożonej do Sejmu RP.

PETYCJA

Przedmiot petycji – w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ustanowienia roku 2020 roku Rokiem Tłumaczy Przysięgłych

Działając w interesie publicznym, na podstawie art. 2 ust. 1, 2 i 3, ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach, Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, będące organizacją pożytku publicznego, stowarzyszeniem zrzeszającym największą liczbę tłumaczy przysięgłych, członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT i członkiem założycielem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA, składa niniejszym petycję o ustanowienie roku 2020 Rokiem Tłumaczy Przysięgłych.

Rok 2020 będzie dla tłumaczy przysięgłych niezwykle ważny ze względu na obchody 100-lecia historii tłumaczy przysięgłych w Polsce. W roku tym przypada bowiem 100. rocznica uchwalenia ustawy z dnia 16 lipca 1920 roku zmieniającej ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego (Dz.U. Nr 67, poz. 453) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 roku w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnem (Dz.U. Nr 75, poz., 515 z późn.zm.)

Od samego zarania niepodległej Polski, działając jako pomocnicy organu procesowego, tłumacze przysięgli wspierali organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, umożliwiając w sposób odpowiedzialny porozumienie z cudzoziemcami w postępowaniu przygotowawczym i sądowym. W minionym stuleciu status, rola i zakres działania tłumaczy przysięgłych ulegały zmianie wraz ze zmianami ustrojowymi. Status tłumaczy przysięgłych został zmieniony ustawowo w 2004 roku, kiedy to funkcja tłumacza przysięgłego podniesiona została do rangi zawodu. Przedstawiciele zawodu tłumacza przysięgłego byli zawsze – z racji świadczonych usług – obdarzeni przez społeczeństwo zaufaniem należnym zawodowi zaufania publicznego.

Od wielu lat Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych promuje wśród tłumaczy przysięgłych ideę doskonalenia kwalifikacji zawodowych i świadczenia przez nich usług w sposób profesjonalny, etyczny i odpowiedzialny oraz wspiera tłumaczy w wypełnianiu tego ustawowego obowiązku zgodnie z wypracowanym przez PT TEPIS Kodeksem zawodowym *tłumacza przysięgłego*, aby nie zawieść zaufania pokładanego przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, organy administracji publicznej oraz społeczeństwo. Mimo niezadowalającego wciąż statusu ekonomicznego tłumaczy przysięgłych – na co zwracało uwagę także szereg postów w zapytaniach i interpelacjach poselskich – tłumacze odpowiedzialnie i lojalnie wykonują swoją pracę. Zauważenie i docenienie roli, jaką tłumacze przysięgli odgrywali w okresie 100 lat, w roku 100-lecia uchwalenia pierwszych polskich aktów poświęconych tłumaczom przysięgłym jest zatem niezwykle ważne.

Ustanowienie roku 2020 Rokiem Tłumaczy Przysięgłych – poza docenieniem roli przedstawicieli tego zawodu – miałyby także walor edukacyjny. Towarzystwo TEPIS obchodzić będzie ten jubileusz m.in. w ramach konferencji poświęconej 100-letniej historii tłumaczy przysięgłych, w tym tłumaczy biorących udział w powojennych procesach zbrodniarzy nazistowskich przed Najwyższym Trybunałem Narodowym (1946-1948), mającej także na celu przedstawienie różnych aspektów pracy tłumacza przysięgłego. Planujemy też sprowadzenie do Polski wystawy poświęconej roli

tłumaczy w procesach norymberskich oraz włączenie obchodów 100-letniej historii tłumaczy przysięgłych w obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Według Stanisława Barańczaka tłumacz powinien być jak przezroczysta szyba – umożliwiać komunikację, nie będąc samemu widocznym. Taką właśnie pomocniczą i często niewidoczną rolę tłumacze przysięgli pełnią na rzecz organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości od niemal 100 lat. Zwracamy się zatem o podkreślenie tej ważnej roli poprzez ustanowienia roku 2020 Rokiem Tłumaczy Przysięgłych.

RADA NACZELNA PT TEPIS

SPOTKANIE OPŁATKOWE W MAŁOPOLSKIM KOŁE PT TEPIS

W dniu 16 XII 2019 r. o godz. 18:00 w Krakowie odbyło się spotkanie opłatkowe zorganizowane przez Małopolskie Koło TEPiS.

W spotkaniu uczestniczyło 21 członków i sympatyków PT TEPiS, tłumaczy-ambasadorów 6 języków obcych (niemieckiego, angielskiego, rosyjskiego, ukraińskiego, włoskiego i niderlandzkiego).

W serdecznej atmosferze składaliśmy sobie życzenia i dzieliliśmy się opłatkiem.

Spotkanie było okazją do podsumowania jubileuszowego dla MKT 2019 roku. Przewodiliśmy inspirujące rozmowy, wymienialiśmy się doświadczeniami dotyczącymi praktyki zawodowej.

Wiceprezes Koła, Zofia Wiśłocka, przypomniała sylwetkę zmarłego w 1918 r. Bronisława Piłsudskiego - polskiego zesłańca, etnografa, zajmującego się ludami i kulturami Dalekiego Wschodu, głównie ludem Ajnów. Prowadzone przez Bronisława Piłsudskiego na Sachaline oraz na wyspie Hokkaido obserwacje ludu Ajunów zaowocowały stworzeniem słowni-

ków, bogatych opisów obyczajów i kultury, nagrań i fotografii. Wystąpienie było ciekawym nawiązaniem do obchodów roku 2019 ogłoszonego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Rokiem Języków Rdzennych UNESCO.

Oprac. Krystyna Kołodziej

SPOTKANIE NOWOROCZNE W SIEDZIBIE PT TEPIS

Nowy Rok 2020 rozpoczęliśmy miłym spotkaniem naszych Członków i Sympatyków, które odbyło się w sobotę 11 stycznia w siedzibie PT TEPIS. Prezes Zofia Rybińska podsumowała działalność Towarzystwa w minionym roku, wyraziła swoje częściowe zadowolenie z realizacji przynajmniej niektórych postulatów naszego środowiska w sprawie podniesienia stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego i już obiecała dalsze zdecydowane starania Towarzystwa na rzecz poprawy statusu tłumaczy przysięgłych. Następnie wzniosła toast za pomyślność i sukcesy w Nowym Roku, tak ważnym dla naszego środowiska ze względu na przypadające dwa jubileusze i przedstawiła plany obchodów 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego i 30-lecia PT TEPIS. Wznieśliśmy też toast na cześć pani Marii Piaseckiej, której przez pewien czas bardzo nam brakowało. Nasza koleżanka Teresa Skrodzka, założycielka i wieloletnia przewodnicząca Sekcji Włoskiej, której humor nigdy nie opuszcza, złożyła życzenia „na wesoło”, życząc wszystkim tłumaczom „dolce vita” i „dolce far niente” oraz przekazała na ręce pani prezes słodki, noworoczny podarunek. Podobnie jak w ubiegłym roku zorganizowaliśmy quiz z wiedzy o naszym Towarzystwie. Czworo uczestników walczyło o trzy nagrody: bezpłatny udział w dowolnym szkoleniu – dla zwycięzcy oraz publikację mecenasa Pawła Gugąły za zdobycie drugiego i trzeciego miejsca. Bój był zacięty, a pytania - często trudne. Konieczna była dogrywka, którą wygrała pani Renata Gnyp, drugie miejsce zajęła pani Daryna Soldatenko, trzecie zaś – pani Monika Bąk.

Cieszymy się, że podtrzymujecie Państwo z nami tę miłą tradycję.

Bardzo ciekawie zapowiadają się też spotkania noworoczne organizowane przez koła terenowe. Dolnośląskie Koło PT TEPIS zaprasza na spotkanie we Wrocławiu 22 stycznia, na którym pan Rafał Garus, aplikant radcowski, przypomni o obowiązkach związanych z RODO. Na następny dzień, 23 stycznia, Zarząd Wielkopolskiego Koła PT TEPIS zaprasza na spotkanie, na którym dr Emilia Wojtasik-Dziekan wygłosi prelekcję pt. „Tłumaczeniowe aluzje erudycyjne na przykładzie koreańskich świąt”.

Raz jeszcze życzymy Wszystkim Członkom i Sympatykom PT TEPIS wszelkiej pomyślności, sukcesów i satysfakcji w 2020 roku!

DOSKONALENIE ZAWODOWE

SZKOLENIA KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W OKRESIE OD WRZEŚNIA DO GRUDNIA 2019 I ZAPOWIEDZI KOLEJNYCH

Po letnim wypoczynku we wrześniu ponownie spotkaliśmy się na szkoleniach organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIŚ. Jak zawsze szkolenia cieszyły się dużym zainteresowaniem naszych członków, tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych oraz adeptów naszego zawodu. A było w czym wybierać! Profesjonalni prelegenci zagwarantowali bardzo wysoki poziom wykładów i warsztatów. Dziękujemy wykładowcom oraz uczestnikom i zapraszamy na kolejne.

7-8 września 2019	Warszawa	„Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe z zakresu ginekologii” - dla anglistów
14-15 września 2019	Warszawa	„Język polski dla tłumaczy”
21-22 września 2019	Warszawa	„Zagadnienia prawa amerykańskiego” – wykład w języku angielskim
29 września 2019	Warszawa	„Prawne aspekty wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego” - dla tłumaczy wszystkich języków
5 października 2019	Sosnowiec	„Jesień z prawem karnym” – dla tłumaczy wszystkich języków
19-20 października 2019	Warszawa	KONFERENCJA - XXXIII WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO
16 listopada 2019	Wrocław	„Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe z zakresu chirurgii i ortopedii” – dla anglistów
16 listopada 2019	Warszawa	„Tłumaczenie dokumentów z zakresu polskiego i francuskiego prawa pracy”
16 listopada 2019	Warszawa	Szkolenie z zakresu prawa cywilnego dla tłumaczy języka włoskiego pt. „Tłumaczenia, redakcja i analiza formalno-stylistyczna umów i dokumentów cywilnoprawnych – część I
16 listopada 2019	Warszawa	Szkolenie dla tłumaczy języka niemieckiego „Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe - Onkologia”

17 listopada 2019	Warszawa	Szkolenie dla tłumaczy języka niemieckiego „Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe – Badania obrazowe”
23 listopada 2019	Warszawa	„Jak odczytywać dawne pismo niemieckie” – warsztaty dla germanistów
24 listopada 2019	Warszawa	„Prawne aspekty wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego” - dla tłumaczy wszystkich języków
7-8 grudnia 2019	Warszawa	„Weekend z prawem karnym” – dla tłumaczy wszystkich języków
14 grudnia 2019	Warszawa	Szkolenie z zakresu prawa cywilnego dla tłumaczy języka włoskiego pt. „Tłumaczenia, redakcja i analiza formalno-stylistyczna umów i dokumentów cywilnoprawnych – część II

Zapraszamy na kolejne szkolenia z cyklu EXPERTUS w nadchodzącym roku 2020:

11 stycznia 2020	Warszawa	Język francuski – prawo nieruchomości
18 stycznia 2020	Warszawa	Prawo cywilne dla germanistów
18 stycznia 2020	Warszawa	Tłumaczenie ustne konsekwentne dla tłumaczy języka włoskiego – Część III
19 stycznia 2020	Warszawa	Prawo karne dla germanistów
25 stycznia 2020	Warszawa	Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe MEDYCYNA OGÓLNE – dla germanistów
26 stycznia 2020	Warszawa	Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe KARDIOLOGIA/PULMONOLOGIA – dla germanistów

ZMIANA WYNAGRODZENIA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Po 15 latach starań PT TEPIS i po 5 latach prac *Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego*, powołanego z inicjatywy naszego Towarzystwa, głos stowarzyszeń PT TEPIS, STP, BST i LST, walczących o wyższe stawki wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, został częściowo wysłuchany. Stawki zostały podniesione o około 50 % a *Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie o stawkach wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego* opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 2019 r. poz. 1975, a weszło w życie 31 października 2019 roku.

Dziękujemy naszym członkom i sympatykom za liczne podziękowania i wyrazy uznania za naszą dotychczasową pracę oraz jej efekt w postaci długo oczekiwanego podniesienia stawek wynagrodzenia. Z pewnością jest to pierwszy krok w kierunku poprawy sytuacji tłumaczy przysięgłych. Nie spoczywamy jednak na laurach – przed nami kolejne wyzwania: przywrócenie indeksacji, wprowadzenie innych pozycji stawek wynagrodzenia, uzasadnionych charakterem pracy tłumaczy przysięgłych, oraz faktyczne urealnienie naszych stawek. To najbliższe cele PT TEPIS do realizacji w toku dalszych prac ww. Zespołu.

Poniżej znajdziecie Państwo krótki opis zmagania PT TEPIS na rzecz podniesienia stawek.

PODSUMOWANIE STARAŃ PT TEPIS O PODWYŻSZENIE STAWEK WYNAGRODZENIA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Od początku swojego powstania, tj. od niemal 30 lat, PT TEPIS walczy o godne warunki pracy i stawki wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych. Z chwilą wejścia w życie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz rozporządzenia o stawkach wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, tj. od 2004 r., stawki wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych zostały zamrożone. Od tego czasu do 2019 r. siła nabywcza polskiego złotego spadła niemal o 70%, zmalała także siła nabywcza wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych.

Walcząc o godne wynagrodzenie tłumaczy, PT TEPIS zwracało się rokrocznie do wszystkich kolejnych ministrów sprawiedliwości o przywrócenie corocznej waloryzacji stawek oraz o zapewnienie w budżecie Ministerstwa Sprawiedliwości środków na ich podwyżkę. Ta piętnastoletnia walka długo nie przynosiła oczekiwanych rezultatów, pomimo zapowiedzi podwyższenia stawek złożonej przez obecne kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości w styczniu 2019 r.

W roku 2014, z inicjatywy Towarzystwa TEPIS (link do [pisma](#)) powołany został ministerialny Zespół do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, dzięki czemu pojawiła się realna szansa na rozmowy o stawkach i statusie tłumaczy przysięgłych w Polsce. Do prac w Zespole obok jego pomysłodawcy – PT TEPIS zaproszono także

przedstawicieli Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (STP), Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy (BST), zaś Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy (LST) dołączyło wkrótce jako obserwator.

W ramach prac Zespołu, w dniu 16 grudnia 2016 r. ww. stowarzyszenia złożyły na ręce przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości [propozycje wprowadzenia zmian](#) do rozporządzenia o stawkach wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. W odpowiedzi na ten [projekt](#), dnia 12 kwietnia 2017 r. przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości zaproponowali tłumaczom przysięgłym podwyżkę liniową stawek w granicach 10-15%, co – przy stawce 23 zł za stronę – oznaczałoby podwyżkę o ok. 3 zł (sic!). Stowarzyszenia nie przyjęły tej propozycji i wspólnie zwracały się do Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry na piśmie domagając się jak najszybszej nowelizacji ww. rozporządzenia ([5 maja 2017 r.](#) i [2 grudnia 2017 r.](#)) Przedstawiciele stowarzyszeń spotykali się także, aby wspólnie wypracować kolejną propozycję zmiany stawek. Taką propozycję PT TEPIS, STP, BST i LST przesłały Ministerstwu Sprawiedliwości dnia 8 lutego 2018 r. ([Stowarzyszenia do MS](#), [rozporządzenie](#), [uzasadnienie](#))

W odrębnych pismach ([1](#), [2](#)) Towarzystwo TEPIS nadal jednak zabiegało o zabezpieczenie środków na podwyższenie stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, które to pisma publikowaliśmy w Biuletynie PT TEPIS, na stronie internetowej i profilu FB Towarzystwa. Interweniowaliśmy także osobiście, szukając pomocy także wśród posłów na Sejm RP – w tym miejscu dziękujemy za wsparcie pani poseł [Kamili Gasiuk-Pihowicz](#) i p. posłowi [Pawłowi Lisieckiemu](#).

Po spotkaniu przedstawicieli PT TEPIS z Ministrem Marcinem Warchołem, w dniu [15 czerwca 2018 r.](#) przekazaliśmy Państwu optymistyczną informację, że Departament Budżetowy Ministerstwa Sprawiedliwości dysponuje możliwością przeznaczenia pewnych środków, ale ostateczna decyzja jest zastrzeżona dla Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry.

Ministerstwo Sprawiedliwości (w piśmie z [4 lipca 2018 r.](#) będącym odpowiedzią na pismo prezesa PT TEPIS z 5 czerwca 2018 r.) poinformowało nas, że projekt zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych, przygotowany przez stowarzyszenia tłumaczy w ramach Zespołu, został przeanalizowany przez właściwy w kwestiach finansowych Departament Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości, że dokonano w nim szeregu poprawek i, że ma być przedstawiony na posiedzeniu kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, które podejmie ostateczną decyzję odnośnie do dalszych prac legislacyjnych.

Dnia 25 września 2018 r. PT TEPIS skierowało odrębne pisma zarówno do [Prezesa Rady Ministrów](#) jak i [Ministra Sprawiedliwości](#) wyrażając nadzieję na szybkie rozwiązanie problemu wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych, zaś pod koniec roku, dnia 17 grudnia 2018 r. – [apel do Ministra Sprawiedliwości](#) o włączenie do porządku obrad kierownictwa Ministerstwa sprawy waloryzacji i podwyższenia wynagrodzenia dla tłumaczy przysięgłych oraz podjęcie decyzji odnośnie do projektu stowarzyszeń. Kopie tego pisma skierowaliśmy także do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego i Prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego.

Dnia [1 października 2018 r.](#) PT TEPIS opracowało kolejne pismo, do którego dołączyły jako sygnatariusze STP, BST i LST. W piśmie zwracaliśmy się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o długo oczekiwaną odpowiedź dotyczącą projektu zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzeń za czynności tłumacza przysięgłego oraz o podjęcie bezzwłocznej decyzji w sprawie waloryzacji i podwyżki wynagrodzeń, o które staramy się od wielu lat.

Decyzji kierownictwa Ministerstwa doczekaliśmy się dnia 10 stycznia 2019 r., kiedy to Minister Michał Wójcik i Minister Marcin Warchoła spotkali się z przedstawicielami PT TEPIS, STP, BST, LST, a także Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych. Podczas tego spotkania strona ministerialna zobowiązała się do wyasygnowania środków na podwyższenie stawek. Następnie, w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia [22 stycznia 2019 r.](#) podano informację o konieczności przyjęcia rozwiązania kompromisowego pomiędzy postulatami tłumaczy oraz, że „skrajnym i niepożądanym rozwiązaniem byłoby odłożenie podwyżki na rok 2020”. Stawki miały być podwyższone o 50%, a zmiana ta miała nastąpić najwcześniej od 1 lipca 2019 r. Dzisiaj wiemy, że proces legislacyjny trwał niebywale długo, a zamiast wprowadzenia w życie obiecanych podwyżek od dnia 1 lipca 2019 r. Ministerstwo Sprawiedliwości opublikowało dnia 3 lipca 2019 r. projekt rozporządzenia na stronie Rządowego Centrum Legislacji i przekazało go do konsultacji publicznych.

Po zasięgnięciu opinii wielu członków, Towarzystwo TEPIS przekazało swoje [stanowisko](#). Zdecydowana większość konsultowanych tłumaczy, jak i Rada Naczelna PT TEPIS uznała, że należy zgodzić się na propozycje Ministerstwa Sprawiedliwości, mimo że nie spełniają one oczekiwań tłumaczy i w zasadzie nie uwzględniają projektu stowarzyszeń przesłanego w lutym 2018 r. Od początku lipca 2019 r. przedstawiciele Rady Naczelnej PT TEPIS śledzą proces legislacyjny, rozmawiają telefonicznie i osobiście podczas spotkań z przedstawicielami Ministerstwa i nadal wyrażają nadzieję, że słowa kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, wypowiedziane w styczniu 2019 r. oraz potwierdzone na piśmie dnia [22 stycznia 2019 r.](#) przez Ministra Michała Wójcika w piśmie do Stowarzyszeń zostaną bez dalszej już zbędnej zwłoki zamienione w czyn. W ramach opiniowania pojawiło się jednak stanowisko Prokuratora Krajowego Bogdana Święczkowskiego, który poinformował Ministra Marcina Warchoła o braku możliwości sfinansowania projektowanych stawek. W tej sytuacji PT TEPIS bezzwłocznie zwróciło się ([1 sierpnia 2019 r.](#)) o przyspieszenie niezbędnych etapów i jak najszybszą publikację rozporządzenia. W odpowiedzi Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego (z dn. [12 sierpnia 2019 r.](#)) Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowano PT TEPIS o dodatkowym etapie uzgodnień z Ministrem Finansów, a z tonu tego pisma, jak i pisma Ministra Marcina Warchoła ([6 sierpnia 2019 r.](#)) można było wysnuć wniosek, że zakończenie procesu legislacyjnego nastąpi niebawem. Podobny wniosek można było wysnuć z [pisma Prokuratora Krajowego](#) z dnia 10 września 2019 r. Wielu tłumaczy przysięgłych wyrażało swoją frustrację z powodu niedotrzymania przez Ministra Sprawiedliwości przyrzeczenia złożonego tłumaczom na piśmie i niewprowadzenia w życie projektu rozporządzenia dnia 1 lipca 2019 r. Wszyscy zadawaliśmy sobie pytanie, jak długo jeszcze my, tłumacza przysięgli, mamy pracować za tak skandalicznie niskie wynagrodzenie, biorąc pod uwagę nasze wykształcenie, wiedzę, umiejętności oraz odpowiedzialność.

W naszych działaniach zawsze mieliśmy wsparcie Państwa – Członków PT TEPIS – i za to wsparcie bardzo dziękujemy. Dzisiaj chcielibyśmy zaprosić wszystkich jeszcze niezrzeszonych tłumaczy, naszych Sympatyków, do zasilania szeregów Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS i do wspierania działań Rady Naczelnej i Zarządów Kół Terenowych. PT TEPIS działa w całym kraju, już zrzesza największą liczbę tłumaczy przysięgłych, ale wciąż nas jest za mało, abyśmy mieli faktyczny wpływ na sprawy, które nas żywotnie

dotyczą. W Polsce jest ponad 10 tysięcy tłumaczy przysięgłych, podobnie do liczby sędziów, i więcej niż prokuratorów. Wspólnie powinno nam się udać podtrzymać wiarę w siłę także i naszej grupy zawodowej!

Rada Naczelna PT TEPIS widzi też konieczność większej konsolidacji organizacji zrzeszających tłumaczy przysięgłych.

Wspólnie osiągniemy więcej!

W imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS

Zofia Rybińska
prezes

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 16 października 2019 r.

Poz. 1975

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 8 października 2019 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. poz. 131, z 2007 r. poz. 265 oraz z 2009 r. poz. 1746) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego za sporządzenie poświadczonych tłumaczenia wynoszą:

1) za stronę tłumaczenia na język polski:

- a) z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego – 34,50 zł,
- b) z innego języka europejskiego i z języka łacińskiego – 37,16 zł,
- c) z języka pozaeuropejskiego posługującego się alfabetem łacińskim – 45,11 zł,
- d) z języka pozaeuropejskiego posługującego się alfabetem nielacińskim lub ideogramami – 50,42 zł;

2) za stronę tłumaczenia z języka polskiego:

- a) na język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski – 45,11 zł,
- b) na inny język europejski i na język łaciński – 53,07 zł,
- c) na język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim – 61,04 zł,
- d) na język pozaeuropejski posługujący się alfabetem nielacińskim lub ideogramami – 74,31 zł.”

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wynagrodzenie za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy poświadczonych tłumaczeń wynosi 50 gr za każdą dodatkową stronę tłumaczenia.”;

2) w § 6:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza wynosi stawkę jak za stronę tłumaczenia określoną w § 2 ust. 1 pkt 2 i powiększoną o 30%, a w postępowaniu przyspieszonym o 100%.”

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne, o którym mowa w ust. 1, wykonywane w porze nocnej w rozumieniu art. 151¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495), niedzielę lub święto, powiększa się o 20%.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*

TABELA AKTUALNYCH STAWEK ZA TŁUMACZENIE POŚWIADCZONE

STAWKI WYNAGRODZENIA ZA CZYNNOŚCI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej
obowiązujące od dnia 31 października 2019 r.

Opracowanie: PT TEPIS w porozumieniu z Wydziałem Tłumaczy Przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (D.U. z dnia 26 stycznia 2005 r. z późniejszymi zmianami)

TŁUMACZENIE PISEMNE 1 strona = 1125 znaków (obejmujących wszystkie widoczne znaki drukarskie, w szczególności litery, znaki przestankowe, cyfry, znaki przeniesienia oraz uzasadnione budową zdania przerwy między nimi). Stronę rozpoczętą liczy się za całą.	I grupa – angielski, niemiecki, francuski, rosyjski		II grupa – inne języki europejskie, język łaciński		III grupa – języki pozaeuropejskie – alfabet łaciński		IV grupa – języki pozaeuropejskie – alfabet niełaciński, ideogramy	
	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY
Sporządzenie poświadczonego tłumaczenia na język polski (§ 2 ust. 1 pkt. 1)	34,50 zł		37,16 zł		45,11 zł		50,42 zł	
Sporządzenie poświadczonego tłumaczenia na język obcy (§ 2 ust. 1 pkt. 2)	45,11 zł		53,07 zł		61,04 zł		74,31 zł	
	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY

Sporządzenie tłumaczenia - na wniosek zlecającego - w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (stawki określone w ust. 1 +100%) (§ 2 ust. 2)	69,00 zł	90,22 zł	74,32 zł	106,14 zł	90,22 zł	122,08 zł	100,84 zł	148,62 zł
Sporządzenie dodatkowych egzemplarzy poświadczonych tłumaczeń za każdą dodatkową stroną obliczeniową tłumaczenia (1125 znaków) (§ 2 ust. 3)	0,50 zł		0,50 zł		0,50 zł		0,50 zł	
Tłumaczenie tekstów (§ 3):	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY
1) zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną (+25%)								
2) sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym (+25)%	43,12 zł	56,39 zł	46,45 zł	66,34 zł	56,39 zł	76,30 zł	63,02 zł	92,89 zł
3) trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (+25%)								
Sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY	NA POLSKI	NA OBCY
na język polski albo z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę (50% stawki przewidzianej za tłumaczenie, określonej w § 2 ust. 1) (§ 4)	17,25 zł	22,55 zł	18,58 zł	26,53 zł	22,55 zł	30,52 zł	25,21 zł	37,15 zł

Sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50% stawki przewidzianej za tłumaczenie, określonej w § 2 ust. 1) (§ 4)	22,55 zł	26,53 zł	30,52 zł	37,15 zł
Sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30 % stawki przewidzianej za tłumaczenie, określonej w § 2 ust. 1) (§ 5)	13,53 zł	15,92 zł	18,31 zł	22,29 zł

TŁUMACZENIE USTNE	I grupa – angielski, niemiecki, francuski, rosyjski	II grupa – inne języki europejskie, język łaciński	III grupa – języki pozaeuropejskie – alfabet łaciński	IV grupa – języki pozaeuropejskie – alfabet niełaciński, ideogramy
Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (stawka jak za stronę tłumaczenia określoną w § 2 ust. 1 pkt 2 +30%) (§ 6 ust. 1)	58,64 zł	68,99 zł	79,35 zł	96,60 zł
Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne w postępowaniu przyspieszonym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (stawka jak za stronę tłumaczenia określoną w § 2 ust. 1 pkt. 2 (+ 100%) (§ 6 ust. 1)	90,22 zł	106,14 zł	122,08 zł	148,62 zł

Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne, o którym mowa w ust. 1, wykonywane w porze nocnej w rozumieniu kodeksu pracy (21:00 – 7:00), niedzielę lub święto (+ 20%) (§ 6 ust. 3)	70,37 zł	82,79 zł	95,22 zł	115,92 zł
Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniu przyspieszonym wykonywane w porze nocnej w rozumieniu kodeksu pracy (21:00 – 7:00), niedzielę lub święto (+ 20%) (§ 6 ust. 3)	108,26 zł	127,37 zł	146,50 zł	178,34 zł

O TYM JAK ZUS NA MANOWCE CHADZAŁ, CZYLI O ZAMAWIANIU USŁUG TŁUMACZEŃ UWIERZYTELNIONYCH ZGODNIE Z USTAWĄ O ZAWODZIE TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Wojciech Wołoszyk

Zagadnienie prawne, które legło u podstaw niniejszego artykułu obejmuje pytanie na jakiej podstawie prawnej organizowane są postępowania przetargowe na świadczenie usług tłumaczeń uwierzytelnionych w ramach postępowań dotyczących ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych, które są postępowaniami prowadzonymi na podstawie ustawy, przez takie organy jak Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zdaniem autora organizowanie takich postępowań stanowi próbę obejścia przepisu art. 16 ust. 2 w zw. z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 roku o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.2017.1505 t.j. z dnia 07.08.2017, zwanej dalej „uztp”) i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.).

Punktem wyjścia do omówienia problematycznego zagadnienia są przepisy ww. ustawy, a w szczególności jej art. 15 i 16, które stanowią:

Art. 15 uztp.

Tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę.

Art. 16 uztp.

1. Wynagrodzenie za czynności tłumacza przysięgłego ustala, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, umowa ze zleceniodawcą lub zamawiającym wykonanie oznaczonego tłumaczenia.
2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia.
3. Minister Sprawiedliwości może określić, w drodze rozporządzenia, stawki maksymalne za czynności tłumaczy przysięgłych inne niż wymienione w ust. 2, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tych czynności.

Artykuł 15 uztp przewiduje, że tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia, gdy kumulatywnie zachodzą dwie przesłanki, tj. po pierwsze, postępowanie jest prowadzone na podstawie ustawy oraz wezwanie do wykonania tłumaczenia pochodzi od jednego z uprawnionych organów. Jeżeli chodzi zatem o postępowanie prowadzone na podstawie ustawy, to

2 marca 2012 roku - sygn. akt I UZ 48/11). Postępowania dotyczące ustalania uprawnień do świadczeń udzielanych przez ZUS prowadzone są na podstawie przepisów rangi ustawowej. Zgodnie z art.123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych „W sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej”. Natomiast Kodeks postępowania administracyjnego reguluje udział tłumacza w czynnościach w art. 69 § 2, a do trybu jego powoływania jako osoby posiadającej wiadomości specjalne należy stosować odpowiednio art. 84 Kpa. W takich postępowaniach istnieje zatem obowiązek stosowania stawek urzędowych wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, co wyklucza możliwość objęcia takich usług zamówieniem publicznym.

Treść art. 15 i 16 ust. 2 uztp wyklucza możliwość stosowania wobec wezwania tłumacza przysięgłego do wykonania tłumaczenia w postępowaniu na podstawie ustawy wobec organów, o których mowa w przepisie art. 15, norm wynikających z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), gdyż takie wezwanie nie ma cech umowy cywilnoprawnej, a co za tym idzie nie jest zamówieniem publicznym. Zamówieniem publicznym bowiem są odpłatne umowy zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, tzn. jedną z cech zamówienia publicznego jest zawarcie umowy odpłatnej, tj. umowy cywilnoprawnej, poprzez stosowanie właściwych przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Do sytuacji unormowanej w art. 15 uztp w kontekście płacy za wykonane tłumaczenie będą zatem miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.). Nie można mieszać tych dwóch trybów.

Aby zobrazować istotę i wagę tego rozróżnienia warto przytoczyć fragmenty uzasadnienia stosunkowo świeżego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r. (sygn. akt: II Ca 272/16). W wyroku tym SO w Lublinie oddalił powództwo tłumacza przysięgłego przeciwko Policji o zapłatę wynagrodzenia w zakresie przekraczającym stawki wynikające z rozporządzenia MS. Swoje rozstrzygnięcie sąd oparł na rozróżnieniu różnych typów wynagrodzenia i stosunków prawnych tłumaczy przysięgłych z odbiorcami ich usług dokonanych przez ustawodawcę w art. 16 ust. 1 i 2 uztp. Sąd stanął na stanowisku, iż droga sądowa jest w tym przypadku niedopuszczalna, a stosunek prawny pomiędzy tłumaczem przysięgłym a podmiotami wymienionymi w art. 15 uztp nie ma charakteru cywilnoprawnego:

„Jakkolwiek więc stosunek prawny pomiędzy tłumaczem przysięgłym, a organem procesowym, ze względu na charakter czynności tłumacza, jest częściowo zbliżony do cywilnoprawnego stosunku zlecenia, to dominują w nim cechy administracyjnoprawne. Organ procesowy występuje bowiem w stosunku do tłumacza z pozycji władczej, a wykonanie tłumaczenia nie zależy od autonomicznie wyrażonej, zgodnej woli stron.

Brak wskazanej autonomii woli dotyczy także samego wynagrodzenia tłumacza za czynności wykonywane na żądanie organu procesowego, albowiem art. 16 ust. 2 u.z.t.p. obliguje Ministra Sprawiedliwości do określenia stawek tego wynagrodzenia w drodze rozporządzenia (co stanowi odstępstwo od wyrażonej w art. 16 ust. 1 u.z.t.p. zasady umownego ustalenia wynagrodzenia tłumacza

pomiędzy zleceniodawcą, a zamawiającym). Rozporządzenie to (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.) stanowi z kolei podstawę do jednostronnego przyznania wynagrodzenia biegłego przez organ procesowy. Ustawodawca również w tym wypadku zastrzega formę postanowienia (art. 618l § 1 k.p.k.), które tłumacz może ewentualnie kwestionować w drodze zażalenia (w przypadku postanowienia wydanego przez Policję zażalenie przysługuje do prokuratora nadzorującego prowadzone przez ten organ postępowanie przygotowawcze – art. 465 § 3 k.p.k.).

W konsekwencji stosunek prawny pomiędzy organem procesowym, a powołanym przez ten organ tłumaczem, pomimo mieszanego charakteru nie jest poddany cywilnoprawnej metodzie regulacji, albowiem nie występuje w nim ani równorzędność podmiotów ani autonomia ich woli. Nie jest to więc stosunek z zakresu prawa cywilnego. Tym samym sprawa o wynagrodzenie, wynikające z takiego stosunku, nie jest sprawą cywilną.”

W świetle powyższego przed podjęciem decyzji o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiot obejmuje tłumaczenia poświadczane należy dokonać uprzedniej analizy w kontekście rozróżnienia stosunków prawnych zawieranych przez tłumacza przysięgłego w świetle art. 16 ust. 1 i 2 uztp. Zależnie od podmiotu, na którego rzecz świadczy się czynności oraz rodzaju postępowania, którego czynność dotyczy są to stosunki umowne oraz stosunki nie mające charakteru cywilnoprawnego (w przypadku podmiotów wymienionych w art. 15 uztp w zakresie postępowań prowadzonych przez nie na podstawie ustawy). Idąc dalej tym tropem i mając na uwadze definicję zamówienia publicznego dochodzimy do konkluzji, iż czynności tłumacza przysięgłego mogą być świadczone w ramach umowy w sprawie zamówienia publicznego na rzecz podmiotów niewymienionych w art. 15 uztp, a w przypadku podmiotów wymienionych w tym przepisie zamówienie publiczne może obejmować wyłącznie tłumaczenia nie dotyczące postępowań realizowanych na podstawie ustawy. Innymi słowy, podmioty wymienione w art. 15 uztp w zakresie dotyczącym postępowań prowadzonych na podstawie ustawy nie są uprawnione do ogłaszania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na usługi tłumaczeń uwierzytelnionych.

Powyższy sposób rozumienia przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w kontekście postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prezentowany jest przez środowisko tłumaczy przysięgłych od dłuższego czasu. Szczególne emocje wywoływały postępowania przetargowe organizowane przez jednostki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Na tym tle powstała Grupa Inicjatywna Organizacji Branżowych i Przedsiębiorców Branży Tłumaczeniowej będąca efektem współdziałania: Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy, Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy, Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych, IURIDICO Legal & Financial Translations oraz BT DIUNA Arrakis. Celem Grupy Inicjatywnej było podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania z rynku postępowań przetargowych organizowanych przez ZUS bez właściwej podstawy prawnej i w sposób naruszający zbiorowe interesy tłumaczy przysięgłych.

Zdaniem członków Grupy Inicjatywnej organizowanie takich postępowań stanowi próbę obejścia przepisu art. 16 ust. 2 w zw. z art. 15 uztp i rozporządzenia MS w sprawie stawek wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych. Organy administracji publicznej w wyniku takich postępowań zawierają umowy z pośrednikami w postaci biur tłumaczeń, a wskutek stosowania kryteriów cenowych oceny ofert w połączeniu z fikcyjnymi kryteriami pozacenowymi stawki wynagrodzenia już na poziomie pośrednika są niższe niż urzędowe. Wyłącza się również w ten sposób stosowanie wskaźników i dopłat przewidzianych rozporządzeniem (np. za tłumaczenie ekspresowe czy specjalistyczne).

W listopadzie 2018 r. Grupa Inicjatywna wystąpiła z pismem do Centrali ZUS, Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości z wnioskiem o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

W piśmie z dnia 11 marca 2019 r. Departament Prawny UZP przedstawił swoją opinię, która okazała się być zbieżna ze stanowiskiem prezentowanym przez Grupę Inicjatywną. Departament Prawny UZP odniósł się do powyższego problemu w sposób następujący:

„Oznacza to, iż z zamówieniem publicznym będziemy mieli do czynienia wszędzie tam, gdzie istnieje konkretne zapotrzebowanie, którego zamawiający nie jest w stanie zaspokoić samodzielnie i w tym celu nabywa niezbędne świadczenia. Podstawą ich nabycia jest natomiast zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą umowa określająca prawa oraz obowiązki stron stosunku prawnego.

Stosunek prawny łączący strony umowy o zamówienie publiczne jest stosunkiem cywilnoprawnym, którego podstawowymi cechami są m. in. dobrowolność i autonomia stron, równość kontraktowa stron, możliwość odmowy wykonania zlecenia i negocjowania jego warunków.

Uwzględniając powyższe, przyjęć należy, że jeżeli w danej sprawie nie mamy do czynienia ze stosunkiem cywilnoprawnym, czyli stosunkiem ukształtowanym na podstawie norm prawa cywilnego, ustawa Prawo zamówień publicznych nie będzie miała zastosowania. Niewątpliwie, warunek obowiązywania ustawy Pzp dotyczący umowy nie jest spełniony, jeżeli wykonawca nie ma żadnej swobody decydowania ani o tym, jak postąpić z otrzymanym zleceniem, ani o cenach za swoje świadczenia oraz gdy w stosunku do jednej ze stron brak jest wolności zawierania umów.

W związku z powyższym, z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy Pzp będziemy mieli do czynienia m. in. w sytuacji powołania tłumacza przysięgłego przez organ w toku prowadzonego postępowania, jeżeli konieczność jego powołania wynika wprost z ustawy (np. KPA, KPK, KPC).

Jeżeli więc powołanie tłumacza przysięgłego w ramach prowadzonego postępowania następuje na podstawie upoważnienia ustawowego, na żądanie organów, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, udział tłumacza stanowi element postępowania, określony przepisami ustawy, co też pociąga za sobą brak swobody zawierania przez tłumacza umowy z organem. Jakkolwiek, tłumacz przysięgły może odmówić wykonania tłumaczenia wyłącznie w przypadkach określonych w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Ponadto, powołując tłumacza przysięgłego na podstawie upoważnienia ustawowego, w ramach konkretnego

postępowania, organ administracji publicznej dokonuje wobec tej osoby czynności urzędowej o charakterze władczym, nie negocjuje warunków umowy ani nie przyjmuje oferty. Oznacza to, że w takim przypadku, wyłączona jest możliwość swobodnego kształtowania stosunku pomiędzy organem a tłumaczem. Ponadto, o tym, iż wówczas nie jest zachowana zasada autonomii prywatnej stron cechująca stosunek cywilnoprawny, a polegająca na tym, że podmioty te mogą własnym działaniem kształtować swoje stosunki prawne, mogłoby świadczyć również to, iż wynagrodzenie za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, których mowa w art. 15 ww. ustawy, ustala się na podstawie stawek urzędowych przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Ponieważ stosunek prawny zawierany z tłumaczem przysięgłym w trybie upoważnienia ustawowego, celem wykonania poświadczonych tłumaczeń tekstów na potrzeby prowadzonego przez organ postępowania nie ma statusu zamówienia publicznego w rozumieniu ustawy Pzp, brak jest podstaw prawnych do stosowania przepisów ustawy celem dokonania wyboru tłumacza.

W kontekście powyższego należy zauważyć, że jeżeli zamawiający nabywa usługi tłumacza przysięgłego dla innych celów niż wynikające z konkretnego upoważnienia ustawowego, do wyznaczenia takiego tłumacza powinien stosować przepisy ustawy Pzp na zasadach określonych tą ustawą. W powyższych okolicznościach, wypłata wynagrodzenia tłumacza za świadczoną przez niego usługę opiera się o nawiązany pomiędzy zamawiającym a wykonawcą stosunek cywilnoprawny, w wyniku uprzednio przeprowadzonego postępowania na podstawie ustawy Pzp, nie zaś jak ma to miejsce w przypadku powołania tłumacza na podstawie upoważnienia ustawowego — w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.”

Po kilku pisemnych monitach i przekazaniu opinii UZP w końcu i ZUS zajął stanowisko w przedmiocie zarzucanego mu organizowania przetargów na tłumaczenia poświadczone (potocznie „tłumaczenia przysięgłe”) z naruszeniem przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W piśmie z dnia 11 lipca 2019 r. kierowanym do Grupy Inicjatywnej Organizacji Branżowych i Przedsiębiorców Branży Tłumaczeniowej Zarząd ZUS stwierdził, że:

„Meritum sprawy stanowi w istocie ustalenie, czy usługi tłumaczeń poświadczonych mogą być zlecone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego — w tym zakresie ZUS wyraża serdeczne podziękowania za zwrócenie uwagi na tak wrażliwą kwestię, która w praktyce podmiotów zamawiających nie znajdowała dotąd jednolitego rozwiązania. (...)

Przedmiotowe zagadnienie nie było do tej pory jednoznacznie zaopiniowane przez UZP, dlatego też ZUS oczekiwał na stanowisko ww. organu, uprawnionego do wydania interpretacji w zakresie stosowania przepisów ustawy Pzp. (...)

Opinia z dnia 11 marca 2019 r. to pierwsze stanowisko UZP dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na usługi tłumaczeń. Jednakże jak sam UZP podkreślił, opinia zawiera

interpretacje prawa, nie dokonując oceny prawidłowości czynności dokonanych w konkretnym postępowaniu.

Uwzględniając argumenty podniesione przez UZP przekazano opinię Departamentu Prawnego UZP z dnia 11 marca 2019 r. do jednostek organizacyjnych ZUS uprawnionych do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego — z prośbą o odpowiednie stosowanie.

Jednocześnie w świetle podniesionych okoliczności, zdaniem ZUS, czynności podjęte w trakcie przeprowadzania postępowania nie stoją w sprzeczności z dyspozycją przepisów ustawy Pzp oraz ustawy Ztp. Postępowanie zostało wszczęte w stanie prawnym nie dysponującym wytyczną w przedmiotowym zakresie, podczas gdy w ocenie zamawiającego stan faktyczny „uzasadniał udzielenie zamówienia w trybie postępowania przetargowego opartego na stałej cenie.”

Dopiero uzyskanie przez Grupę Inicjatywną opinii Departamentu Prawnego UZP stanowiło przełom w przedmiotowej sprawie. Trudno było oczekiwać jednoznacznego przyznania się do nieprawidłowego działania, jednak wydzwięk pisma wskazuje, że ten proceder w jednostkach podległych ZUS powinien się zakończyć.

Przykład ZUS pokazuje, że skoordynowane działania i konsekwencja w domaganiu się odpowiedzi na trudne pytania i eliminacji karygodnych praktyk przetargowych, pozwalają osiągać wymierne efekty. Oczywiście to na razie tylko pisemne stanowisko Zarządu ZUS i zobaczymy, jak wyglądać będzie jego przełożenie na codzienność zamówień publicznych, ale stanowi niebagatelny argument w dalszych staraniach o wyrugowanie z rynku zamówień publicznych nieprawidłowych praktyk w zakresie organizacji przetargów.

Należy podkreślić, że z nieprawidłową interpretacją zbiegu przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego i ustawy Prawo zamówień publicznych spotykamy się nie tylko w przetargach organizowanych przez ZUS. Podobne praktyki stosuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Straż Graniczna.

Miejmy nadzieję, że opinia Departamentu Prawnego UZP upowszechni się i w tych organach, co spowoduje zaniechanie nieprawidłowych praktyk. Grupa Inicjatywna Organizacji Branżowych i Przedsiębiorców Branży Tłumaczeniowej oraz nowo powstały Związek Pracodawców Branży Tłumaczeniowej POLOT będą monitorować sytuację rynkową dążąc do ostatecznej eliminacji przedmiotowych naruszeń.

Sylwetkę Autora przedstawiamy na stronie 13.

POŻEGNANIE PROFESORA KRZYSZTOFA HEJWOWSKIEGO

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Pana Profesora Krzysztofa Hejwowskiego, wybitnego językoznawcy i specjalisty w dziedzinie tłumaczeń pisemnych, a także wykładowcy, który pomógł wykształcić wiele roczników tłumaczy.

Pan Profesor pozostanie w naszej pamięci jako przyjaciel PT TEPIS, który przez wiele lat wspierał działalność Towarzystwa jako Dyrektor Instytutu Lingwistyki Stosowanej i Dziekan Wydziału Lingwistyki Stosowanej. Pan Profesor objął patronatem Konferencję z okazji 25-lecia PT TEPIS w 2015 roku, podczas której zaszczylił nas specjalnym wykładem.

WSPOMNIENIE O PROFESORZE HEJWOWSKIM

Danuta Kierzkowska

Odszedł nagle i nieoczekiwanie, dużo za wcześnie, z powodów całkowicie niezrozumiałych, zwłaszcza dla tych, którzy znali Go jako zawsze pogodnego i życzliwego człowieka, emanującego żywotnością i energią. Nie starał się o splendory i popularność, nie pozował na wielkiego uczonego. Przeciwnie – w jego oczach i uśmiechu można było zawsze dojrzeć isierki humoru i autoironii, które następnie przyjmowały postać błyskotliwych myśli, zaskakujących i zachwycających czytelników jego książek, artykułów i przekładów. Bo tak naprawdę był niezwykłym uczonym – praktykującym tłumaczem i translatorykiem ceniącym doświadczenie tłumacza.

Profesor Krzysztof Hejwowski zmarł w siłę wieku 27 września 2019 r. w Warszawie.

Dyrekcja Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego określiła Go w nekrologu jako wybitnego językoznawcę o renomie międzynarodowej oraz jako życzliwego i dobrego Kolegę, zasłużonego pedagoga i wychowawcę wielu pokoleń lingwistów, całym sercem oddanego społeczności akademickiej. Był dziekanem Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW, dyrektorem Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW oraz kierownikiem Zakładu Badań nad Przekładem Pisemnym.

Przedwcześnie zgasły Profesor Hejwowski był wielkim erudytą i autorem cennych publikacji. Jako teoretyk i praktyk w jednej osobie łączył po mistrzowsku doświadczenia wszechstronnego tłumacza z bogatą wiedzą językoznawczą, ilustrując swoje naukowe rozważania dowcipnymi anegdotami i celnymi przykładami wziętymi prosto z życia.

Starając się przybliżyć poglądy współczesnych uczonych na metodologię tłumaczenia słuchaczom Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy przy ILS UW, przez wiele lat cytowałam i omawiałam myśli Profesora Hejwowskiego jako godne zapamiętania i docenienia już nawet przez adeptów zawodu. Stanowiły one bowiem – w przystępny sposób podaną – syntezę poglądów głoszonych przez innych uczonych, dając czytelnikowi doskonałą okazję do poznania ich w historycznej perspektywie rozwoju myśli translatorycznej.

Kontynuując swoją misję dzielenia się wiedzą z innymi tłumaczami, którzy często nie grzeszą entuzjazmem do publikacji translatorycznych jako trudnych, a czasem nudnych w odbiorze, traktuję odejście Profesora Hejwowskiego jako osobiste wyzwanie do upowszechniania Jego dorobku, a to wspomnienie – jako okazję do zachęcenia Czytelników, aby się z nim zapoznali.

Jednak zdając sobie sprawę z tego, że nie jest to miejsce na szczegółowe omówienie wszystkich publikacji Profesora, ograniczę się tylko do tych, które aktualnie są ciągle dostępne na rynku (PWN) lub w Internecie. Dla zaprezentowania wszechstronności zainteresowań wspomnę tylko o autorskiej serii przekładoznawczej pt. "Iluzja przekładu" publikowanej przez Śląskie Wydawnictwo Naukowe (2015 i 2016), artykułach wydawanych przez Wszechnicę Mazurską w Olecku, przez Księgarnię Akademicką w Krakowie w serii "Między Oryginałem a Przekładem" (2016), jak również o pozycjach: "Nowe wspaniałe światy Aldousa Huxleya i ich recepcja w Polsce" (Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego), o przekładzie "Korzenie nienawiści. Moja prawda o islamie. Oriana Fallaci" oraz o książeczce pt. "Angielski na wesoło" wydanej przez wydawnictwo Langenscheidt, Berlin 2007. Ta ostatnia pozycja świadczy o znamienym poczuciu humoru Autora.

Przed wszystkim jednak polecę moim Koleżankom i Kolegom Tłumaczom pozycję pt. "Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu" wydawaną przez PWN regularnie od 2004 r. i ciągle dostępną w internetowym sklepie PWN. Zamiast recenzowania tej od lat znanej i cenionej pozycji, przytoczę po prostu fragment wstępu.

"...dość łatwo wygłaszać na temat tłumaczenia skrajne, często przeciwstawne sądy, takie jak 'tłumaczenie nie jest możliwe; tłumaczyć może każdy, kto zna język obcy; trzeba tłumaczyć dosłownie; nie wolno tłumaczyć dosłownie; tłumaczenie nigdy nie dorówna oryginałowi; tłumaczenia bywają lepsze od oryginałów itd. Niektóre z tych sądów stanowią punkt wyjścia dla kolejnych rozdziałów tej książki. Oczywiście tak skrajne sformułowania rzadko są prawdziwe, ale brzmią efektownie i łatwo je zapamiętać. Stąd cieszą się większą popularnością, niż tezy bliższe prawdy, ale za to bardziej złożone i skomplikowane. Do tego właśnie nawiązuje tytuł książki..."

Od siebie dodam, że jeszcze bardziej wyrazisty jest podtytuł książki: "Mity i rzeczywistość".

Powiem też, że nie tylko tytuł tej książki – obiecujący obalenie mitów – sam w sobie zachęca do lektury, ale przede wszystkim styl Autora –

często żartobliwy i anegdotyczny, ale zawsze błyskotliwy i przekonujący – jest zaproszeniem nie do odrzucenia. Polecam!

Na koniec wspomnę o szczególnym przekonaniu Pana Profesora do nierozzerwalnej więzi nauki z praktyką, a co za tym idzie – do szanowania doświadczenia zwykłych tłumaczy, pozornie szarych, nieutytułowanych i nieznanych szerszej publiczności. Dawał temu wyraz wiele razy w różny sposób. Jednak jeden raz potwierdził to swoje przekonanie w sposób historycznie udokumentowany: jako dziekan Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW w dniu 12 listopada 2015 roku podpisał umowę na przejęcie przez Instytut Lingwistyki Stosowanej UW wydawniczych praw autorskich do czasopisma "Lingua Legis", które w ten sposób pozostało pod auspicjami PT TEPIS czasopismem dla tłumaczy, ale już o wyższej randze nadanej mu przez ministra ds. szkolnictwa wyższego. Bardzo cieszył się z tej okazji, dając temu wyraz uśmiechem, który został właśnie wtedy utrwalony. Mam nadzieję, że uśmiech ten, jako wyraz satysfakcji z własnych dokonań, teraz też towarzyszy Panu Profesorowi, który spogląda na nas z góry z wiarą, że był pożyteczny nie tylko dla teoretyków, ale i dla praktyków sztuki tłumaczenia.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Prez. nr 32/2019

Warszawa, 8 listopada, 2019 r.

Departament Doskonalenia
Regulacji Gospodarczych
Ministerstwo Przedsiębiorczości i
Technologii

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

Szanowni Państwo!

Dot. Uwagi do Projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych
oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSEMBLÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS uważa za niekorzystną dla małych przedsiębiorców zmianę polegającą na wprowadzeniu do ustawy art. 4a. Niezrozumiały jest przedstawiony w uzasadnieniu projektu ustawy argument, jakoby „wprowadzenie podanej reguły na potrzeby proponowanego rozwiązania mogłoby prowadzić do swoistego „zapętlenia”, zgodnie z którym porównane składki na ubezpieczenia społeczne w jednym roku kalendarzowym obniżałyby wartość dochodu, a tym samym umożliwiałyby zapłacenie odpowiednio niższych składek w roku następnym.”

POLISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

Wprowadzona regulacja znosi de facto ogólną regułę zawartą w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1587, z późn. zm.), zgodnie z którą na potrzeby wyliczenia dochodu wysokość opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne może zostać odjęta od przychodu jako koszt. Argument „zapętlenia się” nie jest zasadny, ponieważ dotyczy wyłącznie pierwszego roku obowiązywania projektowanej ustawy. Bardziej niebezpieczne wydaje się tworzenie niespójności systemowej polegającej na różnym rozumieniu pojęcia dochodu w prawie podatkowym i regulacjach dotyczących ubezpieczeń społecznych.

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИБЫЛЬНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASSOCIACION
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALISTAS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25/26, 44 • 00-668 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Opisanie w częściku publicznego KRS: 77169 • NIP: 525 20 30 523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II 0290 00 44 1001 1043 0000 1636 3117 5963

OGŁOSZENIA

ZNIŻKA DLA CZŁONKÓW PT TEPIS NA ZAKUP PROGRAMU TRADOS

Pani Ola Musil przekazała nam dobrą wiadomość, że udało się jej uzyskać stałą zniżkę w wysokości 10 % dla członków PT TEPIS na zakup programu TRADOS. Zniżka ta obowiązuje bezterminowo, a dodatkowo rabat łączy się z bieżącymi promocjami, więc przy odrobinie szczęścia można zyskać jeszcze więcej. Wystarczy wpisać kod: **TEPIS10**

Firma Localize stworzyła specjalną stronę „Jak dobrze kupić Tradosa”, na której znajduje się opisy oraz krótki kurs wideo pomagający np. w testowaniu i rozpoczęciu pracy.

<https://www.localize.pl/JAK-DOBRZE-KUPIC-TRADOSA-ccms-pol-97.html>

Serdecznie dziękujemy!

MIKRORACHUNEK

Od stycznia 2020 roku podatki będziemy płacić na jeden rachunek tzw. mikrorachunek. Zachęcamy do śledzenia naszej strony na fb, gdyż problematyczne kwestie są tam komentowane na bieżąco.

Czym jest indywidualny mikrorachunek podatkowy?

Indywidualny mikrorachunek podatkowy jest rachunkiem przypisanym do danego podatnika, pracodawcy – płatnika służącym do wpłat z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz osób prawnych (CIT), a także podatku od towarów i usług (VAT).

Rozwiązanie to ma na celu uproszczenie rozliczeń i zostało przygotowane wspólnie przez Ministerstwo Finansów oraz Krajową Administrację Skarbową. Zgodnie z przepisami mikrorachunek podatkowy będzie funkcjonował od 1 stycznia 2020 roku.

Dla kogo indywidualny mikrorachunek podatkowy?

Ministerstwo Finansów utworzy indywidualny rachunek podatkowy dla każdej osoby posiadającej NIP lub PESEL. W konsekwencji należy rozumieć, że będą to zarówno podatnicy, jak i płatnicy prowadzący działalność gospodarczą oraz podatnicy i płatnicy nieprowadzący działalności gospodarczej.

Jakie podatki i opłaty wpłaca się na indywidualny mikrorachunek podatkowy?

Indywidualny rachunek podatkowy będzie pozwalał na dokonywanie wpłat z czterech głównych źródeł:

- PIT (kod podatkowy: PIT-28, PIT-28S, PIT-36, PIT-36L, PIT-36S, PIT-36LS, PIT-37, PIT-38, PIT-39, PIT-4R, PPL, PIT-7, PIT-8AR, PIT-CFC);
- VAT (kod podatkowy: VAT-7, VAT-7K, VAT-7D, VAT-8, VAT-9M, VAT-10, VAT-12, VAT-14, VAP-1, VAI, VAT-IM, VAT-In);

- CIT (kod podatkowy: CIT-6AR, CIT-6R, CIT-8, CIT-8AB, CIT-8A, CIT-8B, CIT-9R, CIT-10Z, CIT-11R, CIT-14, CIT-CFC);
- opłaty nie dotyczące podatków tj.:
  - opłaty skarbowe,
  - opłaty skarbowe i inne,
  - opłaty wynikające z ustawy o grach hazardowych,
  - należności celne,
  - odsetki od lokat terminowych ustanowionych ze środków zgromadzonych na centralnym rachunku bieżącym budżetu państwa,
  - odsetki od udzielonych z budżetu państwa pożyczek krajowych i zagranicznych,
  - grzywny, mandaty i inne kary pieniężne, kary porządkowe,
  - koszty postępowania i koszty postępowania administracyjnego,
  - spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej na rzecz Skarbu Państwa,
  - dochody ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej,
  - inne dochody określone w ustawach lub umowach międzynarodowych.

Pozostałe podatki, np. podatek od czynności cywilnoprawnych i opłaty będą opłacane w dotychczasowy sposób, tj. na rachunki bankowe urzędów skarbowych.

Jak wygenerować numer indywidualnego mikrorachunku podatkowego?

Aby ustalić numer indywidualnego mikrorachunku podatkowego, należy skorzystać z dedykowanego generatora mikrorachunku podatkowego

<https://www.podatki.gov.pl/mikrorachunek-podatkowy/>

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1500,00 zł.

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM EKSPERTOM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Wojciech WOŁOSZYK (en)

Katarzyna ZAJDA (en)

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Aleksandra CICHON-KRÓLIKOWSKA (en)

Olesya GIERAL (uk, ru)

Joanna GOŁEMBIOWSKA (en, sv, de)

Anna IWANOWSKA (en)

Katarzyna JARSZAK (de)

Robert KIEDRZYNEK (ru)

Adriana KROCZAK (eh, fr)

Edyta KWIATKOWSKA-FARYŚ (es, pt)

Piotr LINIEWSKI (es, en)

Bożena MALISZEWSKA-KOZAN (de)

Marina MICHALAK (It)

Olga NATKANIEC (uk, en)

David NIETO-RASIŃSKI (en)

Anna PIASECKA (de)

Lilia RADKIEWICZ (uk)

Barbara REKOWSKA (de)

Agata SACHA (en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Małgorzata BANASZAK (en)

Katarzyna BARTKOWIAK (en, de)

Evgeniya BEZRUKOVA-RADZIMINSKA (ru)

Emilia CHOŁUJ (fr, en)

Agnieszka CIEŚLAK (fr)

Anna DYREK (de)

Agata KANIA (en)

Katarzyna KRZEMIŃSKA (de)

Dalia NAZMI (ar)

Sabina PASZKOWSKA (en, fr)

Joanna PIECZKA (de)

Anna PŁÓCIENNIK (en)

Paweł SIEWIERSKI (de)

Aleksandra STEPANÓW (en, de)

Karolina SZYMAŃSKA (en, hu)

Katarzyna TURBIARZ (es)

Aleksandra WĘGLICKA (en, fr, es)

Ewa WRÓBLEWSKA (es)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw– hebrajski, gr - grecki, ka – gruziński, hi – hindi, id – indonezyjski, es- hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa – pendżabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,

Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS

wynosi obecnie 785; w tym 216 Członków Zwyczajnych i 43 Członków Ekspertów

**Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej organizacji pożytku publicznego**

Redakcja: Rada Naczelna PT TEPIS

Sekretarz Redakcji: Maria Piasecka

Biuletyn TEPIS, ul. Emilii Plater 25 lok. 44, 00-688 Warszawa

